

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE**NORTAL AS**

Aruandeaasta algus: 1. jaanuar 2013

Aruandeaasta lõpp: 31. detsember 2013

Registrikood: 10391131

Aadress: Lõõtsa 6C
11415, Tallinn
Eesti Vabariik

Telefon: +372 6 101 990

Faks: +372 6 101 991

E-mail: estonia@nortal.com

Koduleht: www.nortal.com

Põhitegevus: 62011 (programmeerimine)
70221 (ärinõustamine ja juhtimisalane
nõustamine)

SISUKORD

KONTSERNI TEGEVUSARUANNE.....	3
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE.....	6
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE.....	7
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE.....	8
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	9
1. Teave äriühingu kohta.....	10
2.1 Koostamise alused.....	10
2.2 Konsolideerimise alused	10
2.3 Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte	11
2.4 Arvestuspõhimõtete ja esitusviiside muutused.....	24
3. Olulised raamatupidamisotsused, hinnangud ja oletused	25
4. Vastu võetud, kuid veel jõustumata standardid.....	28
5. Kapitali juhtimine.....	31
6. Informatsioon Kontserni kohta.....	32
7. Äriühendused ja mittekontrolliva osaluse omandamine.....	33
8. Investeeringud sidusettevõtetesse	33
9. Müügitulu.....	35
10. Muud tulud/kulud ja korrigeerimised.....	35
10.1 Muud tegevustulud.....	35
10.2 Müüdud kaupade ja teenuste kulu.....	35
10.3 Muud tegevuskulud.....	36
10.4 Tööjõukulud.....	36
10.5 Põhivara kulum, amortisatsioon ja mahakandmine ning muud ühekordsed kulud	36
10.6 Finantstulud ja -kulud	37
10.7 Uurimis- ja arendustegevuse kulud	37
11. Tulumaks.....	38
11.1 Perioodi tulumaks.....	38
11.2 Edasilükkunud tulumaks	39
12. Kasum aktsia kohta	40
13. Materiaalne põhivara.....	41
14. Immateriaalne põhivara.....	42
15. Finantsvarad ja -kohustused	45
15.1 Pikaajalised finantsinvesteeringud	45
15.2 Finantskohustused.....	45
15.3 Õiglane väärtus	46
15.4 Finantsriskide juhtimise eesmärgid ja põhimõtted.....	47
16. Nõuded, ettemaksed ja pooleliolevad projektid	50
17. Raha	51
18. Emiteeritud aktsiakapital ja reservid	52
19. Dividendide jaotamise ettepanekud ja nende väljamaksmine.....	53
20. Eraldised.....	53
21. Viitvõlad ja tulevaste perioodide tulud	54
22. Pensionid ja muud töösuhtejärgsete hüvitiste skeemid	55
23. Aktsiapõhised makseskeemid	55
24. Võlad, ettemaksed ja muud lühiajalised kohustused.....	56
25. Tehingud seotud osapooltega.....	57
26. Tingimuslikud kohustused	58
27. Bilansipäevajärgsed sündmused.....	58
28. Emaettevõtte konsolideerimata kasumiaruanne	59
29. Emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruanne.....	60
30. Emaettevõtte konsolideerimata rahavoogude aruanne	61
31. Emaettevõtte konsolideerimata omakapitalimuutuste aruanne	62
ARUANDEAASTA KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK.....	63
MÜÜGITULU JAOTUS EMTAKI JÄRGI	64
JUHATUSE ALLKIRJAD 2013. AASTA ARUANDELE.....	65

KONTSERNI TEGEVUSARUANNE

2013. majandusaasta

Nortal AS on 2001. aastal asutatud ja Eestis registreeritud ettevõtte. Nortal AS on järgmiste äriühingute emaettevõtja: Nortal Oy (Soome), Nortal UAB (Leedu), Nortal Solutions SRL (Rumeenia), Nortal DOO (Serbia), Nortal LLC (Omaan), Changelogic OÜ (Eesti), Medwedia Upside OÜ (Eesti) ja Webmedia OÜ (Eesti).

2013. aastal müüs Nortal UAB 49% osaluse äriühingus UAB Euritecha (Leedu) ning omab nüüd 51% osalust. Riiklikult rahastatava tehnoloogia arenduskeskuste programmi raames asutas Nortal AS konsortsiumis juhtivate Eesti IT-ettevõtete, ülikoolide ja äripartneritega Tarkvara Tehnoloogia Arenduskeskus OÜ (edaspidi STACC — *Software Technologies and Applications Competence Centre*), mis tegeleb koostöös teadus- ja äripartneritega teadus- ja arendustegevusega tarkvaratehnoloogiate ja -programmide valdkonnas.

Aastaruanne sisaldab valdusettevõtte ja eelmainitud tütarettevõtete konsolideeritud finantsaruannet.

Peamised finantsnäitajad olid järgmised (tuhandetes eurodes):

	2013	2012
Tulud	36 627	41 818
Muutus tuludes, %	-12%	21%
EBITDA	947	-3 746
Töötajate arv perioodi lõpus	539	607

Töötajate arv vähenes – 2013. aasta 31. detsembri seisuga oli Kontsernis 539 töötajat (2012: 607). Keskmine töötajate arv oli 545 (2012: 617). Tööjõukulud kokku moodustasid 21 619 tuhat eurot (2012: 24 610 tuhat). Juhatuse ja nõukogu liikmetele makstud tasud oli 499 tuhat eurot (2012: 522 tuhat). Lisaks väljastati osale juhatuse liikmetele aktsiaoptsioone. Muid lisahüvesid ega tagatise juhatus ja nõukogu liikmed ei saanud.

Kontserni peakontor asub Tallinnas (Eesti), ent suur osa Kontserni äritegevusest toimub ka Tartus (Eesti), Helsingis, Oulus, Turus ja Uusikaupunkis (Soome), Vilniuses ja Kaunases (Leedu), Bukarestis (Rumeenia), Belgradis (Serbia) ja Masqatis (Omaan).

Kontserni lühiajaline dividendipoliitika keskendub äriühingu arendamiseks rahaliste ressursside taasinvesteermisele.

Ühiskondlik panus

IKT sektori arendamine

Õppimise, innovatsiooni, tarkvara arendamise ja IT-analüüsi edendamiseks annavad Nortali vanemspetsialistid regulaarselt kursuseid Tartu ja Tallinna ülikoolides (ülikoolide ja Nortali ühisinitsiatiiv).

Interneti turvalisus

Projekti eesmärk on tõsta teadlikkust Interneti kasutamisega kaasnevatest ohtudest lastele. Nortal sponsoreeris P. Whitby raamatu „Is Your Child Safe Online?“ [Crimson Publishing, 2011] avaldamist eesti keeles.

Töö ja pereelu tasakaalustamine

2008. ja 2010. aastal valisid Bonnier Group'ile kuuluv Äripäev ja ajakiri Pere & Kodu Nortali kõige pere- ja töötajasõbralikumaks ettevõtteks Eestis.

Panus keskkonda

Iga päev pakub Nortal valitsustele, pankadele, kindlustustele ja telekommunikatsiooni ettevõtetele tarkvaralahendusi, mis vähendab pikas perspektiivis vajadust printida välja tonnide viisi pabereid ning minimaliseerib selle transporti. Inimesed saavad korraldada oma personaalseid tegevusi ja suhelda valitsusega läbi e-kanalite. Paberile printimise vajadus on tänu Nortali lahendustele märgatavalt vähenenud.

Nortal teadvustab, et igapäevased tegevused võivad mõjutada keskkonda nii otseselt kui ka kaudselt. Meie eesmärgiks on kaitsta ja parandada keskkonda hea juhtimise ning võimalusel ka parimate tavade kasutusele võtmisega. Nortal töötab selle suunas, et integreerida äritegevusega seotud otsustesse keskkonda arvestavad kaalutlused ning rihib kõrget kvaliteeti igas äriaspektis ja on pühendunud oma äritegevuse keskkonnamõjude minimaliseerimisele.

Kontsern peab oma kohustuseks:

- tõsta pidevalt oma keskkonnavalast suutlikkust ja integreerida tunnustatud keskkonnajuhtimise parimaid tavasid oma äritegevusse
- teha oma tööd keskkonnasõbralikul viisil
- ennetada maa, õhu ja vee reostust
- minimeerida tarbimist, vähendades materjalide kasutamist ning suurendades nende taaskasutust ja ümbertöötlemist
- keskkonna distsipliinide parimate tavade ja asjatundlikkuse jätkuvat edendamist, et tagada keskkonna jätkusuutlikkusega seotud teadmised ja võimekus
- hinnata oma äritegevusega seotud süsiniku jalajälje suurust ning rakendada meetmeid, et seda vähendada ning täita seatud eesmärgid ja sihted
- identifitseerida ja reguleerida keskkonnariske ja -ohte
- kaasata tarbijaid, partnereid, kliente, tarnijaid ning alltöövõtjaid oma eesmärkide teostamisel
- seada eesmärgid, et oleks võimalik mõõta oma keskkonna suutlikkuse arengut
- täita vähemalt miinimum kõigist asjakohastest keskkonnanormatiividest ja teistest keskkonnanõuetest, millega ettevõtte suhestub

Majandustegevuse tulemused

Võrreldes 2012. aastaga, vähenes Nortali konsolideeritud müügitulu kokku 41.8 miljonilt eurolt 36.6 miljonile eurole. Suurem osa müügitulust saadi tarkvaraarenduse projektidest ja nendega seotud tugiteenustest, peamiselt telekommunikatsiooni-, tervishoiu-, tööstus-, logistika-, finants- ja avaliku sektori klientidelt.

2013. aastal kasvas Nortali EBITDA 2012. aasta 3,7 miljoni euro suuruselt kahjumilt ligikaudu 1 miljoni euro suuruseks kasumiks. Kasum enne maksustamist kasvas 2012. aasta 4.6 miljoni euro suuruselt kahjumilt 0.3 miljoni euro suuruseks kasumiks.

2014. majandusaasta

2014. majandusaasta on Nortali ettevõtetele pideva kasvu aasta. Mitmekülgne tooteportfell ning mitmekesine geograafiline turg võimaldavad kasvada ka olukorras, kus mõningad regioonid kannatavad majanduslanguse käes. Aasta 2013 näitas häid tulemusi Omaani turul ning me prognoosime ettevõtte jätkuvat kasvu, seda eriti Pärsia lahe piirkonnas.

Nortal panustab äri arendusse olemasolevate toodete laienemisega uutele turgudele. Tulud Nortali pakutavatest toodetest ja teenustest avaliku sektori finantsarvestuse, e-riigi, e-tervise ja inimkapitali optimeerimise valdkonnas on stabiilsed, mis aitavad tagada piisava pikaajalise kasvu. Põhjamaade ja Balti turul prognoositakse kasvu eelkõige tootmissüsteemide juhtimise (*Manufacturing Executions Systems*) ja elektrooniliste kanalite valdkonnas.

2014. aastal on Nortali juhtkonna peamiseks eesmärgiks saavutada häid tulemusi, kasutades eelnevatel aastatel tehtud investeeringuid. Nortali on tugev ning geograafiliselt ja tööstusharude vahel tasakaalustatud kliendiportfell, mistõttu oodatakse 2014. aastal kõikides ärisegementides paremaid tulemusi.

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

31. detsembril 2013 lõppenud aasta kohta

		2013	2012
	Lisa	€000	€000
Müügitulu	9	35 983	41 031
Muud äritulud	10.1	644	787
Äritulud kokku		36 627	41 818
Müüdud kaupade ja teenuste kulud	10.2	-6 037	-10 427
Muud tegevuskulud	10.3	-8 024	-10 527
Tööjõukulud	10.4	-21 619	-24 610
Tegevuskulud kokku		-35 680	-45 564
EBITDA		947	-3 746
Kulum, amortisatsioon ja põhivara väärtuse langus	10.5	-478	-439
Muud kulud		0	-88
Ärikasum (-kahjum)		469	-4 273
Finantstulud	10.6	350	41
Finantskulud	10.6	-708	-487
Kasum (-kahjum) enne tulumaksustamist		111	-4 719
Tulumaks	11.1	-982	-722
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		-871	-5 441
Muu koondkasum (-kahjum), klassifitseeritav järgmiste perioodide puhaskasumisse või -kahjumisse			
Realiseerumata valuutakursivahed		-115	-59
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum) kokku		-986	-5 500
- emaettevõtte omanike osa koondkasumist		-986	-5 516
- mittekontrolliva osaluse osa koondkasumist		0	16
Puhaskasum aktsia kohta	12		
- tavapuhaskasum, emaettevõtte lihtaktsionäride kasum (kahjum) perioodi kohta		-€0.34	-€1.88
- lahustatud puhaskasum, emaettevõtte lihtaktsionäride kasum (kahjum) perioodi kohta		-€0.33	-€1.86

 20.05.2014
 K/V
 FOR IDENTIFICATION
 PURPOSES ONLY

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

Seisuga 31. detsember

		2013	2012
	Lisa	€000	€000
Materiaalne põhivara	13	180	220
Immateriaalne põhivara	14	435	630
Firmaväärtus	14	1 322	1 322
Edasilükkunud tulumaksuvara	11.2	2 217	3 199
Pikaajalised finantsinvesteeringud	15.1	212	427
Põhivara kokku		4 366	5 798
Nõuded, ettemaksed ja lõpetamata projektid	16	9 410	9 991
Raha	17	3 269	4 362
Käibevara kokku		12 679	14 353
VARAD KOKKU		17 045	20 151
Mittekontrolliv osalus		15	20
Aktiakapital	18	1 879	1 879
Ülekurss	18	-1	-1
Aktiaoptsoonide reserv	18	219	151
Muud reservid	18	2 900	0
Reservid	18	353	328
Valuutakursi muutuste reserv		-69	46
Jaotamata kasum		-1 089	4 393
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		-871	-5 457
Emaettevõtja aktsionäridele kuuluv omakapital kokku		3 321	1 339
Omakapital kokku		3 336	1 359
Pikaajalised laenud	15.2	4 190	7 964
Pikaajalised eraldised	20	10	55
Pikaajalised kohustused kokku		4 200	8 019
Lühiajalised laenud	15.2	1 051	951
Võlad, ettemaksed ja muud lühiajalised kohustused	24	4 160	4 146
Eraldised	20	186	1 397
Viitvõlad ja tulevaste perioodide tulud	21	4 112	4 279
Lühiajalised kohustused kokku		9 509	10 773
Kohustused kokku		13 709	18 792
OMAKAPITAL JA KOHUSTUSED KOKKU		17 045	20 151

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

31. detsembril 2013 lõppenud aasta kohta

		2013	2012
	Lisa	€000	€000
Äritegevus			
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist		111	-4 719
Korrigeerimised maksueelse kasumi neto rahavooga vastavusse viimiseks:			
Põhivara kulum	10.5	478	439
Makstud tulumaks		0	21
Finantstulud	10.6	-350	-41
Finantskulud	10.6	708	487
Käibekapitali korrigeerimised:			
Äritegevusega seotud varade muutus		-134	3 343
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		-1 459	1 390
Rahavood äritegevusest kokku		-646	920
Materiaalse põhivara soetamine	13	-40	-149
Immateriaalse põhivara soetamine	14	-203	-29
Antud laenud		0	-70
Antud laenude tagasimaksed		0	178
Muu vähemusosaluse soetamine	7	0	-200
Omaaktsiate omandamine		0	-52
Sidusettevõtete soetamine		-53	0
Laekunud intressid		6	37
Sidusettevõtete müük		421	7
Rahavood investeerimistegevusest kokku		131	-278
Laenude tagasimaksed		-925	-1927
Makstud intressid		-236	-265
Saadud sihtfinantseerimine		697	503
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-464	-1 689
Rahavood kokku		-979	-1 047
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		4 362	5 392
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-979	-1 047
Kahjum valuutakursi muutusest		-114	17
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		3 269	4 362

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

31. detsember 2013 lõppenud aasta kohta

	Emaettevõtte aktsionäride osa					Mittetekrolliv osalus	Omakapital kokku
	Aktia- kapital	Üle- kurs	Aktia- optisoonide reserv	Muu reserv-reserv-kapital kapital	Valuuta- kurside muutuste reserv	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2012	1 879	0	94	0	328	105	4 393 6 799 6 992
Koondkasum (-kahjum) kokku	0	0	0	0	0	-59	-5 457 -5 516 17 -5 499
Töötajate aktsiaoptisiooni programm	0	0	57	0	0	0	57 0 57
Tehingud mittetekrolliva osalusega (lisa 7)	0	-1	0	0	0	0	-1 -190 -191
Saldo seisuga 31.12.2012	1 879	-1	151	0	328	46	-1 064 1 339 20 1 359
Koondkasum (-kahjum) kokku	0	0	0	0	0	-115	-871 -986 0 -986
Töötajate aktsiaoptisiooni programm	0	0	68	0	0	0	68 0 68
Muutus muudes reservides	0	0	0	2 900	0	0	2 900 0 2 900
Muutus kohustuslikus reservkapitalis	0	0	0	0	25	0	-25 0 0 0
Tehingud mittetekrolliva osalusega (lisa 7)	0	0	0	0	0	0	0 -5 -5
Saldo seisuga 31.12.2013	1 879	-1	219	2 900	353	-69	-1 960 3 321 15 3 336

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

1. Teave äriühingu kohta

Kontserni 31. detsembril 2013 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitamise aluseks on juhtkonna otsus. Kontsern on piiratud vastutusega äriühing, mis on asutatud Eestis, mille asukoht on Eesti ja mille aktsiad ei ole avalikult kaubeldavad. Registrijärgne asukoht on Lõõtsa 6C, 11415 Tallinn, Eesti Vabariik.

Kontserni põhitegevusalad on kirjeldatud lisas 6.

2.1 Koostamise alused

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) poolt välja antud ja Euroopa Liidus kehtestatud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (IFRS).

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuse põhimõttel. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes ja kõik arvud on ümardatud lähima tuhandeni, kui pole sätestatud teisiti. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes on esitatud võrdlusandmed eelmise perioodi kohta.

2.2 Konsolideerimise alused

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab Kontserni ja selle tütarettevõtete finantsaasta aruandeid seisuga 31. detsember 2013.

Tütarettevõtted konsolideeriti täielikult nende omandamise kuupäeval ehk kuupäeval, mil Kontsern nende üle kontrolli omandas, ja need jäävad konsolideerituks kuni päevani, mil mainitud kontroll lõpeb. Tütarettevõtete finantsaruanded on koostatud emaettevõttega sama aruandeperioodi kohta ja sealjuures on kasutatud ühtseid arvestusmeetodeid. Kontsernisisised saldod, tehingud, realiseerimata kasumid/kahjumid Kontsernisisestest tehingutest ja dividendid on täielikult elimineeritud.

Tütarettevõtte koondkasum jaotatakse mittekontrollivale osalusele ka juhul, kui tulemuseks on negatiivne saldo.

Tütarettevõtte osaluse muutust, millega ei kaasne kontrolli kadumist, kajastatakse omakapitalitehinguna. Kui Kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, siis ta:

- ▶ lõpetab tütarettevõtte varade (sh firmaväärtuse) ja kohustuste kajastamise;
- ▶ lõpetab vähemusosaluse bilansilise maksumuse kajastamise;
- ▶ lõpetab omakapitali all kajastatud kumulatiivsete kursivahede kajastamise;
- ▶ kajastab saadud tasu õiglasel väärtusel;
- ▶ kajastab säilitatud investeeringu õiglasel väärtusel;
- ▶ kajastab positiivse või negatiivse vahe kasumis või kahjumis;
- ▶ liigita ümber emaettevõtte osa komponentidest, mida varem kajastati muu koondkasumi all, vastavalt vajadusele kas kasumiks või kahjumiks või jaotamata kasumiks.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3 Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte

a) Äriühendused ja firmaväärtus

Äriühenduse kajastamisel rakendatakse ostumeetodit. Omandatud osaluse soetusmaksumus kajastatakse üleantud tasu kogusummana, mida kajastatakse õiglases väärtuses omandamiskuupäeva seisuga ja mittekontrolliva osaluse suurusega omandatavas äriühingus. Iga äriühenduse puhul otsustab Kontsern, kas kajastada mittekontrolliv osalus omandatavas äriühingus selle õiglases väärtuses või vastavalt selle proportsionaalsele osale eristatavast netovarast. Soetusmaksumuse hulka ei loeta äriühendusega seotud tehingukulusid ja kajastatakse kohehelt perioodi kasumiaruandes halduskulude all.

Äriühingu omandamisel hinnatakse üleantud varade, tekkinud või võetud kohustuste väärtust, nende õiget klassifitseerimist vastavalt lepingutingimustele, majandusoludele ja muudele asjakohastele asjaoludele omandamiskuupäeva seisuga. See hõlmab ka tuletisinstrumentide identifitseerimist lepingutest, mille omandatav äriühing on sõlminud.

Kui äriühendus on etapi-viisiline, hinnatakse omandavale äriühingule eelnevalt kuulunud osaluse õiglane väärtus omandatavas äriühingus eelmise omandamiskuupäeva seisuga ümber uue omandamiskuupäeva õiglaseks väärtuseks ja ümberhindlus kajastatakse kasumiaruandes.

Kui omandav äriühendus sisaldab tingimuslikku tasu maksmist, kajastatakse see õiglases väärtuses omandamiskuupäeva seisuga. Hilisemad muutused vara või kohustusena käsitletava tingimusliku tasu õiglases väärtuses kajastatakse IAS 39 kohaselt kas kasumiaruandes või muu koondkasumi muutusena. Kui tingimuslik tasu liigitatakse omakapitali alla, siis seda ümber ei hinnata. Hilisemad arveldused kajastatakse omakapitalis. Kui tingimuslik tasu ei ole käsitletav IAS 39 all, kajastatakse see vastavalt sobiva IFRSi kohaselt.

Algselt kajastatakse firmaväärtust soetusmaksumuses, milleks on positiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ning omandatud vara, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglase väärtuse vahel omandamise kuupäeval. Kui makstud tasu on väiksem kui omandatud tütarettevõtte netovara õiglane väärtus, kajastatakse vahe kasumiaruandes.

Pärast esmast arvelevõtmist mõõdetakse firmaväärtust soetusmaksumuses, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenev akumulieeritud kahjum. Väärtuse languse kontrollimiseks kajastatakse äriühenduste käigus omandatud firmaväärtus alates omandamiskuupäevast kõigis Kontserni raha teenivates üksustes, mis võiksid ühendusest kasu saada, sõltumata sellest, kas need üksused omandavad ka muid omandatava äriühingu varasid või kohustusi.

Kui firmaväärtus moodustab osa raha teenivast üksusest ja osa selle üksuse tegevusest võõrandatakse, lisatakse tegevuse võõrandamisest tuleneva kasumi või kahjumi arvutamisel võõrandatava tegevusega seotud firmaväärtus tegevuse bilansilisele maksumusele. Sellises olukorras määratakse võõrandatava firmaväärtuse suurus võõrandatava tegevuse suhtelise väärtuse ja raha teeniva üksuse säilitatava osa suuruse alusel.

b) Investeeringud sidusettevõtetesse

Kontserni investeeringud sidusettevõttesse kajastatakse kapitaliosaluse meetodil. Sidusettevõtte on selline aruandekohustuslane, mille üle Kontsernil on oluline mõju.

Kapitaliosaluse meetodi kohaselt võetakse omakapitaliinvesteering esmalt arvele tehinguhinnas (mis sisaldab tehingukulusid) ja korrigeeritakse seda seejärel, võtmaks arvesse investorile kuuluvat osa sidusettevõtte kasumist või kahjumist ja muust koondkasumist.

EY 29.05.2014
KN
FOR IDENTIFICATION
PURPOSES ONLY

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3. Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

Investeeringu raamatupidamisväärtus sisaldab soetamisel tekkinud firmaväärtust, mida eraldi ei amortiseerita ega teostata firmaväärtuse teste allahindluse tarvis.

Kasumiaruanne kajastab Kontsernile kuuluvat osa sidusettevõtte tegevustulemist. Kui otse sidusettevõtte omakapitalis kajastatakse mingi muutus, kajastab Kontsern ennast puudutava osa sellest muutusest ja avaldab selle vajadusel omakapitali muutuste aruandes. Kontserni ning tema sidus- ja ühisettevõtete vahel toimunud tehingutest tekkivad realiseerimata kasumid ja kahjumid elimineeritakse vastavalt investori osalusele investeeringuobjektis.

Kontsernile arvestatud osa sidusettevõtte kasumist kajastatakse kasumiaruandes. Selleks on sidusettevõtte aktsionäridele kuuluv kasum ning seetõttu loetakse selle hulka ka maksustamisjärgne kasum ja mittekontrolliv osalus sidusettevõtte tütarettevõtetes.

Sidusettevõtte finantsaruanded koostatakse Kontserniga sama aruandeperioodi kohta. Vajadusel tehakse korrigeerimisi, et viia arvestusmeetodid kooskõlla Kontserni arvestusmeetoditega.

Pärast kapitaliosaluse meetodi kasutamist otsustab Kontsern, kas investeeringu puhul sidusettevõttesse on vaja kajastada täiendavat vara väärtuse langust. Igal aruandekuupäeval otsustab Kontsern, kas leidub objektiivseid tõendeid selle kohta, et investeeringuobjekti väärtus on langenud. Investeeringuobjekti kaetava väärtuse ja bilansilise jääkväärtuse vahe kajastatakse kasumiaruandes.

Sidusettevõtte üle olulise mõju kaotamisel hindab ja kajastab Kontsern allesjäänud investeeringu suurust selle õiglases väärtuses. Sidusettevõtte bilansilise väärtuse (olulise mõju kaotamise hetkel) ning allesjäänud investeeringute õiglase väärtuse ja võõrandamiskulude vahe kajastatakse kasumiaruandes.

c) Klassifitseerimine lühi- ja pikaajaliseks

Kontsern jaotab varad ja kohustused konsolideeritud finantsseisundi aruandes lühi- ja pikaajalisteks. Vara kajastatakse käibevarana, kui:

- ▶ see realiseeritakse, müüakse või tarbitakse normaalse tegevustsükli jooksul;
- ▶ seda hoitakse kauplemise eesmärgil;
- ▶ eeldatakse, et realiseerimine toimub aruandeperioodile järgneva 12 kuu jooksul;
- ▶ raha või raha ekvivalendid, v.a. kui puudub õigus neid kasutada kohustuste katmiseks aruandeperioodile järgneva 12 kuu jooksul.

Kõik ülejäänud varad klassifitseeritakse põhivarana

Kohustus on lühiajaline kui: .

- ▶ see tasutakse normaalse tegevustsükli jooksul;
- ▶ seda hoitakse kauplemise eesmärgil;
- ▶ eeldatakse, et tasumine toimub aruandeperioodile järgneva 12 kuu jooksul;
- ▶ puudub tingimusteta õigus lükata kohustuse tasumine hilisemaks kui 12 kuud peale aruandeperioodi.

Kõik ülejäänud kohustused klassifitseeritakse pikaajalistena.

Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustused klassifitseeritakse pikaajaliste varade ja kohustustena.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3. Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

d) Õiglase väärtuse määramine

Kontsern hindab finantsinstrumente, nagu tuletisinstrumente ja kinnisvarainvesteeringud, õiglaselt väärtusesse iga bilansipäeva seisuga. Selliseid finantsinstrumente Kontsernil hetkel ei ole. Finantsinstrumentide, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, õiglaselt väärtused on avalikustatud lisas 15.3.

Õiglase väärtus on summa, mille eest on hindamispäeva seisuga võimalik vahetada vara või arveldada kohustust tavapärase äritehingu käigus sõltumatute turuosaliste vahel. Õiglase väärtuse hindamisel lähtutakse eeldusest, et vara müük või kohustuse tasumine toimub:

- ▶ vara või kohustuse peamise turu tingimustes, või;
- ▶ peamise turu puudumisel, vara või kohustuse jaoks soodsaima turu tingimustes.

Kontsernil peab olema juurdepääs peamisele või soodsaimale turule.

Vara või kohustuse õiglase väärtuse hindamisel eeldatakse, et turuosalised lähtuvad vara või kohustuse hinna määramisel oma majanduslikest huvidest.

Kontsern kasutab õiglase väärtuse hindamisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist. Kõik varad ja kohustused, mis on hinnatud õiglaselt väärtusesse või avalikustatud finantsaruannetes, on klassifitseeritud vastavalt õiglase väärtuse hierarhiale, mis on kirjeldatud allpool ning põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse määramiseks tervikuna:

- ▶ Tase 1 — Noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustustele;
- ▶ Tase 2 — Hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad;
- ▶ Tase 3 — Hindamismeetodid, mille puhul madalaima taseme olulised sisendid ei ole otseselt või kaudselt jälgitavad.

Kontsern hindab iga aruandlusperioodi lõpul, kas varad ja kohustused, mis esinevad finantsaruannetes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (baseerudes madalaimal sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse hindamisele tervikuna).

Kontserni hindamiskomisjon kehtestab õiglase väärtuse määramise põhimõtted ja korra nii korduvate (nt kinnisvarainvesteeringud, noteerimata müügivalmis finantsvarad) kui ühekordsete (nt jaotamiseks hoitavad lõpetatud tegevusvaldkonna varad) määramise jaoks. Hindamiskomisjon koosneb Kontserni juhtkonnast.

Oluliste varade, nagu kinnisvara ja noteerimata müügivalmis finantsvarad, ning oluliste kohustuste, nagu tingimuslikud tasud, puhul võidakse rakendada välishindajaid. Välishindajate kaasamise vajaduse üle otsustab hindamiskomisjon igal aastal eraldi. Välishindajate valimisel võetakse arvesse nende turuteadmisi, mainet, sõltumatust ning kutsestandardite järgimist. Seda, milliseid hindamistehnikaid ja sisendeid konkreetse hindamise puhul kasutada, otsustab hindamiskomisjon, olles arutanud küsimust eelnevalt Kontserni välishindajatega.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3.Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

Igal aruandekuupäeval analüüsib hindamiskomisjon nende varade ja kohustuste väärtustes toimunud muutusi, mille korduv mõõtmine või hindamine on Kontserni arvestuspõhimõtetes ette nähtud. Analüüsi käigus kontrollib hindamiskomisjon eelmise hindamise peamisi sisendeid, võrreldes hindamise arvutuskäigus kasutatud andmeid lepingute ja muude asjakohaste

dokumentidega. Et teha kindlaks, kas toimunud muutused on mõistlikud, võrdleb hindamiskomisjon lisaks ka kõiki konkreetse vara või kohustuse õiglasest väärtuses toimunud muutusi vastavate väliste allikatega.

Hindamiskomisjon ja Kontserni välishindajad esitavad oma hindamistulemused ka Kontserni sõltumatutele audiitoritele. Hindamistulemuste juures on kirjeldatud ka peamiseid eeldusi, mis hindamisel aluseks sai võetud. Õiglaste väärtuste avalikustamise lihtsustamiseks on Kontsern liigitanud varad ja kohustused vastavalt nende iseloomule, omadustele ja nendega kaasnevatele riskidele ning ülaltoodud õiglase väärtuse hierarhia tasemetele.

e) Tulu kajastamine

Tulu kajastatakse, kui on tõenäoline, et Kontsern saab sellest majanduslikku kasu ja et tulu suurust saab usaldusväärselt hinnata, sõltumata sellest, millal toimub tasumine. Tulu kajastatakse saadud või saadava tasu õiglasest väärtuses, võttes arvesse lepingutingimusi ja jättes arvestamata maksud või aktsiisid. Kui muutub tõenäoliseks, et lepingu kogukulud ületavad lepingu kogutulusid, siis oodatav kahjum kajastatakse kohe kuluna vastavalt lepingu eelarvelistele kogukuludele. Kontsern hindab kõiki lepingulisi suhteid tulu saamiseks spetsiifiliste kriteeriumide järgi, et määrata kindlaks, kas ta tegutseb käsundiandja või agendina. Kontsern leidis, et kõigis tulu saamise eesmärgil sõlmitud lepingulistes suhetes tegutseb ta käsundiandjana. Samuti peavad enne tulu kajastamist olema rahuldatud alltoodud spetsiifilised kajastamiskriteeriumid.

Lühi- ja pikaajalised tarkvaraarenduslepingud

Tulu kokkulepetest, mis sisaldavad suuremahulist tarkvara arendust, modifikatsioone või kohandamist ja neile, kus teenused ei ole kättesaadavad kolmandatelt osapooltelt ja on seega tarkvara juures hädavajalikud, kajastatakse aja- ja materjalikulu põhjal või kasutades valmidusastme meetodit. Valmidusastme meetodi puhul leitakse teenuse osutamisega seotud tegelike kulude suhe eelarvelistesse kogukuludesse, mis on vajalikud projekti lõpetamiseks. Kui ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata projekti valmidusastet või projekti kogutulusid ja -kulusid, siis kajastatakse tulu ainult tekkinud lepingukulude ulatuses, mida suudetakse tõenäoliselt katta.

Tarkvaralitsentsi kasutajatugi

Kasutajatoe eest saadav tasu kantakse kasumisse lineaarselt kogu tugi- või hooldusperioodi jooksul.

Konsulteerimine, koolitus, kolmandatelt isikutelt ostetud litsentsi müük ja muud teenused

Tulu kokkulepetest, mis ei nõua suuremahulist tarkvara tootmist, modifikatsioone või kohandamist, tulu konsulteerimisest ja koolitustest kajastatakse, kui järgnevad kriteeriumid on täidetud:

- eksisteerivad veenvad tõendid, et kokkulepe on olemas;
- üleandmine on toimunud (ja tulevikus ei ole vaja anda detaile, mis on vajalikud üleantud elemendi toimimiseks);
- tarnija tasu on fikseeritud või kindlakstehtav (kriteerium „kindlakstehtav“ seostub probleemiga, kas tasu on sõltuv faktoritest nagu vastuvõtmine, tagastamine, pikendatud maksete tingimused);
- tasu laekumine on tõenäoline.

Intressi- ja dividenditulu

Intressitulu, litsentsitasud ja dividenditasud kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastamisel kasutatakse tegelikult

EY 28.05.2024
KN
FOR IDENTIFICATION
PURPOSES ONLY

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3. Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

intressimäära meetodit, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebatõenäoline. Sellisel juhul kajastatakse intressitulu kassapõhiselt. Dividenditulu kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel.

f) Riiklik sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine kajastatakse siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning on tõenäoline, et kõik sellega seotud tingimused suudetakse täita. Tegevuskulude sihtfinantseerimise puhul kajastatakse saadud tulu kasumiaruandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Varade sihtfinantseerimise puhul kajastatakse see tulu aruandeperioodi amortisatsioonikulu vähendusena vara kasuliku eluea jooksul.

g) Maksud

Tulumaks

Tulumaksu varad ja kohustused hinnatakse summas, mis peaks ootuste kohaselt maksuasutusele või maksuasutuselt laekuma. Summa väljaarvutamise aluseks võetakse maksumäärad ja maksuseadused, mis kehtivad või on sisuliselt jõustunud aruandepäeval riikides, kus Kontsern tegutseb ja loob maksustatavat tulu.

Tulumaksuseaduse kohaselt ei ole Eesti äriühingud kohustatud maksma tulumaksu mitte kasumilt, vaid makstavatelt dividendidelt. Kuni 31. detsembrini 2013 väljamakstud dividendidele kohaldati maksumäära 21/79 (2015. aastast 20/80). Makstavatelt dividendidelt tasumisele kuuluvat tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes kuluna dividendide väljamaksmisest teatamise hetkel.

Välismaal registreeritud tütarettevõtted

Kooskõlas tulumaksuseadustega kuulub äriühingu netokasum, mida korrigeeritakse kohalikes tulumaksuseadustes sätestatud ajutiste ja püsivate erinevuste võrra, tulumaksustamisele Leedus, Soomes, Rumeenias, Serbias ja Omaanis.

Välismaal registreeritud tütarettevõtetele kohaldatakse järgmisi tulumaksumäärasid:

▶ Soome	Kuni 2013.a – 24,5%, alates 2014.a – 20%
▶ Leedu	15%
▶ Rumeenia	16%
▶ Serbia	15%
▶ Omaan	12%

Aruandeperioodi tulumaks, mis on seotud otse omakapitalis ja muus koondkasumiaruandes kajastatavate kirjetega, kajastatakse omakapitalis ja muus koondkasumiaruandes. Olukordades, kus tuleb tõlgendada kohaldatavaid maksuregulatsioone, hindab juhtkond perioodiliselt maksutagastustes võetavaid seisukohti ja moodustab vajadusel eraldised.

Edasilükkunud tulumaks

Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse raamatupidamise aastaaruandes kohustuse meetodil kõikide ajutiste erinevuste alusel, mis tekivad varade ja kohustuste maksubaasi ning nende bilansilise jääkmaksumuse vahel, finantsaruandluse eesmärgil aruandekuupäeva seisuga.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3. Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

Edasilükkunud maksukohustused kajastatakse kõikide maksustatavate ajutiste erinevuste korral, välja arvatud:

- ▶ juhul, kui edasilükkunud maksukohustus tekib firmaväärtuse esmasest arvelevõtmisest või sellise vara või kohustuse arvelevõtmisest, mis on seotud mitteäriühendusliku tehinguga ja mis tehingu tegemise hetkel ei mõjuta ei raamatupidamislikku kasumit ega maksustatavat kasumit või kahjumit;
- ▶ selliste maksustatavate ajutiste erinevuste korral, mis on seotud investeeringutega tütar- ja sidusettevõtetesse ja osalemisega ühisettevõtmistes, kui ajutiste erinevuste tühistamise ajastust on võimalik kontrollida ning kui on tõenäoline, et ajutist erinevust lähemas tulevikus ei tühistata.

Edasilükkunud tulumaksu varade puhul kajastatakse kõiki mahaarvamisele kuuluvaid ajutisi erinevusi, kasutamata maksusoodustuste edasikandmisi ja kasutamata maksukahjumit. Edasilükkunud tulumaksu varasid kajastatakse ulatuses, mille puhul on tõenäoline, et tulevikus tekib maksustatav kasum, millega saab mahaarvamisele kuuluvaid ajutisi erinevusi ning edasi kantud kasutamata maksusoodustusi ja kasutamata maksukahjumit kasutada, välja arvatud:

- ▶ juhul, kui edasilükkunud tulumaksu vara, mis on seotud mahaarvamisele kuuluvate ajutiste erinevustega, tekib sellise vara või kohustuse arvelevõtmisest, mis on seotud mitteäriühendusliku tehinguga ja mis tehingu tegemise hetkel ei mõjuta ei raamatupidamislikku kasumit ega maksustatavat kasumit või kahjumit;
- ▶ selliste mahaarvamisele kuuluvate ajutiste erinevuste korral, mis on seotud investeeringutega tütar- ja sidusettevõtetesse ja osalemisega ühisettevõtmistes, kajastatakse edasilükkunud tulumaksu vara üksnes sellises ulatuses, kuivõrd on tõenäoline, et ajutised erinevused lähemas tulevikus tühistatakse ja tekib maksustatav kasum, millega saab ajutisi erinevusi kasutada.

Edasilükkunud tulumaksu vara bilansiline jääkmaksumus vaadatakse üle igal aruandekuupäeval ning seda vähendatakse sellises ulatuses, mille puhul piisava maksustatava kasumi teke ei ole enam tõenäoline ning edasilükkunud tulumaksu vara pole võimalik ei osaliselt ega täielikult kasutada. Kajastamata edasilükkunud tulumaksu vara hinnatakse igal aruandekuupäeval ümber ja kajastatakse sellises ulatuses, mille puhul muutub tõenäoliseks, et tulevane maksustatav tulu võimaldab edasilükkunud tulumaksu vara kasutada.

Edasilükkunud tulumaksu varasid ja kohustusi hinnatakse nende maksumäärade alusel, mis peaksid eeldatavasti kehtima aastal, millal vara realiseeritakse või kohustus arveldatakse, võttes arvesse maksumäärasid (ja maksuseadusi), mis kehtivad või on sisuliselt jõustunud aruandekuupäeva seisuga.

Edasilükkunud tulumaks, mis on seotud väljaspool kasumiaruannet kajastatud kirjetega, kajastatakse samuti väljaspool kasumiaruannet. Edasilükkunud tulumaksu kirjed kajastatakse seoses vastava tehinguga kas muus koondkasumiaruandes või otse omakapitalis.

Edasilükkunud tulumaksu varad ja kohustused saldeeritakse, kui eksisteerib juriidiliselt kehtiv õigus saldeerida edasilükkunud tulumaksu varad edasilükkunud tulumaksu kohustustega ja kui edasilükkunud tulumaks on seotud ühe ja sama maksustatava aruandekohustuslase ja maksuasutusega.

Maksusoodustused, mis saadi äriühenduse osana, ent mis ei vastanud sellel hetkel eraldi kajastamiseks vajalikele kriteeriumidele, kajastatakse aruandluses hiljem, kui faktid ja asjaolud muutuvad. Korrigeerimist käsitletakse kas firmaväärtuse vähendamisena (eeldusel, et see ei ületa firmaväärtust), kui see tekkis hindamisperioodi jooksul, või kasumiaruandes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3. Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

h) Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivara objekti maksumus kajastatakse varana üksnes juhul, kui:

- a) on tõenäoline, et objektiga seonduv tulevane majanduslik kasu laekub aruandekohustuslasele ja
- b) objekti hinda on võimalik usaldusväärselt hinnata ja
- c) selle soetusmaksumus ületab 640 eurot.

Materiaalse põhivara objektid võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kuludest. Ehitiste finantseeringutega seotud laenukulud (sealhulgas lepingutasude amortiseerimine ja intressid), mis tekivad enne ehitise valmimist, kapitaliseeritakse vara soetusmaksumuse osana.

Pärast algset arvelevõtmist hinnatakse materiaalet põhivara selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Kui vara koosneb erineva kasuliku elueaga osadest, võetakse iga osa Kontserni raamatupidamises eraldi arvele ning amortiseeritakse samuti eraldi.

Juba arvele võetud materiaalse põhivara objektiga seotud hilisemad kulutused (nt mõne osa väljavahetamine) lisatakse vara bilansilisele jääkmaksumusele juhul, kui on täidetud järgmised tingimused: (a) on tõenäoline, et varaga seonduv tulevane majanduslik kasu laekub Kontsernile, ja (b) varaosa maksumust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Asendatud osad kantakse bilansist maha. Kõik muud kulud, kajastatakse selle perioodi kuluna, millal need tekkisid.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale materiaalse põhivara objektile eraldi lähtuvalt selle eeldatavast kasulikust elueast. Materiaalse põhivara gruppidele on määratud järgmised aastased amortisatsioonimäärad:

▶ masinad ja seadmed	10–17%
▶ seadmed, arvutid ja arvutisüsteemid	33–40%
▶ autod	20%
▶ muud varad	25%

Vara amortiseerimine lõpetatakse, kui vara bilansiline väärtus on suurem või võrdne selle jääkväärtusega. Jääkväärtuse all mõeldakse ligikaudset summat, mille Kontsern saaks käesoleval hetkel vara võõrandamise eest ja millest on lahutatud võõrandamise ligikaudne kulu, kui vara kasutusaastad ja seisund vastavad kasuliku eluea lõppemisele.

Materiaalse põhivara objektide amortisatsioonimeetodid, kasulik eluiga ja jääkväärtus vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpus ja kui tulemused erinevad varasematest hinnangutest, tuleb muutused kajastada raamatupidamisliku hinnanguna, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara objekti kajastamine lõpetatakse selle võõrandamisel või siis, kui selle kasutamisest või võõrandamisest pole tulevikus enam majanduslikku kasu oodata. Mis tahes kasum või kahjum, mis tekib vara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes vara kajastamise lõpetamise perioodi muude tegevustulude või muude tegevuskulude all.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3. Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

i) Rendilepingud

Rendilepingu olemust või rendilepingu sätete olemasolu hinnatakse lepingu olemuse põhjal sõlmimiskuupäeva seisuga ja selle järgi, kas lepingu täitmine sõltub kindlaks määratud vara või varade kasutamisest või kas leping annab õiguse kasutada mingit vara isegi juhul, kui see õigus pole lepingus otsesõnu sätestatud.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirendid, mille puhul kõik renditud eseme omandiga seotud riskid ja hüved lähevad olulises osas Kontsernile üle, kapitaliseeritakse rendi alguskuupäeval renditud vara õiglasest väärtuses või miinimumrendimaksede nüüdisväärtuses vastavalt sellele, kumb on väiksem. Rendimaksed jaotatakse finantskulude ja rendikohustuse vähendamise vahel nii, et saavutada kohustuste jäägi ühtlane intressimäär. Finantskulud kajastatakse kasumiaruandes finantskuludena.

Renditud vara amortiseeritakse selle kasuliku eluea jooksul. Kui ei ole piisavat kindlust, et Kontsern saab rendilepingu lõppemisel vara omanikuks, amortiseeritakse vara kas selle kasuliku eluea või rendilepingu pikkuse jooksul vastavalt sellele, kumb on lühem.

Kasutusrendi makseid kajastatakse kasumiaruandes tegevuskuludena lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendiks liigitatakse rendid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved ei lähe Kontsernile üle. Kasutusrendi sõlmimiseks peetud läbirääkimistega seonduvad algsed otsesed kulud lisanduvad renditud vara bilansilisele jääkmaksumusele ja need kajastatakse kogu rendiperioodi jooksul rendituluga samadel alustel. Tingimuslikud renditasud kajastatakse nende teenimise perioodi tuluna.

j) Laenukulutused

Otseselt sellise vara soetamiseks, ehitamiseks või valmistamiseks, mille eeldatavaks kasutamiseks või müügiks ettevalmistamine nõuab märkimisväärselt aega, määratud laenukulud kapitaliseeritakse vastava vara maksumusele. Kõik ülejäänud laenukulud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti. Laenukulutused koosnevad intressist ja aruandekohustuslase muudest kuludest, mis tekivad seoses finantsvahendite laenamisega.

k) Immateriaalne põhivara

Eraldi omandatud immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses. Äriühendusega omandatud immateriaalse põhivara soetusmaksumus on selle õiglane väärtus soetamise kuupäeva seisuga. Pärast esmast arvelevõttu kajastatakse immateriaalist põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tekkinud kahjum. Ettevõttesiseselt loodud immateriaalist vara (välja arvatud kapitaliseeritud arenduskulud) ei kapitaliseerita ning väljaminekud kajastatakse kasumiaruandes tekkepõhiselt kuluna.

Immateriaalne vara jaguneb piiratud või piiramatul kasuliku elueaga varaks.

Piiratud kasuliku tööeaga immateriaalne vara amortiseeritakse vara kasuliku tööea vältel. Samuti hinnatakse piiratud kasuliku tööeaga immateriaalse vara väärtuse langust, kui esineb asjaolusid, mis viitavad väärtuse languse võimalikkusele. Piiratud kasuliku tööeaga immateriaalse põhivara amortisatsiooniperiood ja -meetod vaadatakse läbi vähemalt iga aruandeperioodi lõpus. Kui vara eeldatav kasulik tööiga erineb varasemast hinnangust või kui varast tuleneva majanduskasu eeldatav kasutamine on muutunud, muudetakse vastavalt vara amortisatsiooniperioodi või -meetodit ning neid muutusi käsitletakse raamatupidamislike hinnangute muutustena. Piiratud kasuliku tööeaga immateriaalse vara amortisatsioonikulu kajastatakse kasumiaruandes immateriaalse vara funktsioonile vastavas kulukategoorias.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3.Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

Piiramatul kasuliku tööeaga immateriaalset vara ei amortiseerita, kuid selle väärtuse langust kontrollitakse üks kord aastas kas eraldi või raha teeniva üksuse tasandil. Hinnangut piiramatule kasulikule tööeale kontrollitakse üks kord aastas, et teha kindlaks, kas endiselt on tegemist piiramatul kasuliku tööeaga varaga. Kui vara ei saa enam pidada piiramatul kasuliku tööeaga varaks, klassifitseeritakse see edasiulatuvalt ümber piiratud kasuliku tööeaga varaks.

Immateriaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit mõõdetakse realiseerimise netotulu ja vara bilansilise jääkmaksumuse vahena ning kajastatakse kasumiaruandes vara kajastamise lõpetamisel.

Uurimis- ja arenduskulud

Uurimistegevusega seotud kulud kantakse kuludesse nende tekkimise hetkel. Konkreetse projekti arendustegevusega seotud kulud kajastatakse immateriaalse varana juhul, kui Kontsern suudab tõestada:

- ▶ immateriaalse vara valmimise tehnilist teostatavust, nii et seda on hiljem võimalik kasutada või müüa;
- ▶ kavatsust vara valmis teha ja suutlikkust seda kasutada või müüa;
- ▶ seda, kuidas vara toob tulevikus majanduslikku tulu;
- ▶ vara valmimiseks vajalike ressursside kättesaadavust;
- ▶ suutlikkust hinnata usaldusväärselt arendustegevuse kulud;
- ▶ suutlikkust kasutada ettevõttesiseselt loodud vara.

Esmase kajastamise järel hinnatakse kapitaliseeritud arenduskulusid soetusmaksumuses, millest on maha arvatud kogunenud amortisatsiooni väärtus ja väärtuse langusest tekkinud kahjum. Vara amortisatsiooni hakatakse kajastama hetkest, mil arendus on valmis ning vara on kasutamiseks valmis. Kõik kapitaliseeritud kulud amortiseeritakse selle perioodi vältel, kui arendusprojekt peaks ootuste kohaselt andma müügitulemusi. Amortisatsioon kajastatakse müüdnud toodangu kulude all. Arendusperioodi jooksul kontrollitakse vara väärtuse vähenemist kord aastas.

1) Finantsvarad

Esmase arvelevõtmine ja mõõtmine

Finantsvara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, milleks on makstud tasu õiglane väärtus. Soetusmaksumus hõlmab kõiki otseselt määratud tehingukulud, sh agentidele ja nõustajatele makstud tasusid, tagastamisele mittekuuluvaid makse ja muid sarnaseid kulusid, mis on otseselt tehinguga seotud. Finantsvara soetamisel, mis kajastatakse õiglaselt väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kajastatakse otsesed tehingukulud perioodikuludes.

Kõiki tavalisi finantsvarade ostu- ja müügitehinguid kajastatakse tehingukuupäeval, s.t päeval, mil Kontsern kohustub (nt sõlmib lepingu) ostma või müüma teatud finantsvara. Tavaline ost või müük on finantsvara ost või müük lepingu alusel, mille tingimused nõuavad vara üleandmist asjaomasel turul kehtiva regulatsiooni või tava alusel.

Edasine kajastamine

Pärast esmast kajastamist hinnatakse kõiki finantsvarasid õiglaselt väärtuses, v.a:

- ▶ nõudeid, mis on mittederivatiivsed finantsvarad fikseeritud või määratavate maksetega, ning neid, mis ei ole aktiivsel turul noteeritud, ning lunastustähtajani hoitavaid investeringuid, mis on mittederivatiivsed finantsvarad fikseeritud või määratavate maksetega ja fikseeritud lunastustähtaegade ja mida Kontsern kavatseb ja suudab hoida kuni lunastustähtaja saabumiseni; mõlemad hinnatakse amortiseeritud väärtuses;

EY 23.05.2014
16V
FOR IDENTIFICATION
PURPOSES ONLY

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3. Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

- investeringuid aktsiatesse ja muudesse omakapitaliinstrumentidesse, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt mõõta (sh säärase varaga seotud tuletisinstrumendid) – neid mõõdetakse soetusmaksumuses.

Õiglates väärtuses kajastatavad finantsvarad

Igal bilansipäeval hinnatakse finantsvarasid nende õiglates väärtuses, s.t finantsvarad, mida kajastatakse õiglates väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ja müügivalmis finantsinvesteeringud hinnatakse ümber nende õiglasele väärtusele ilma mahaarvatisteta võimalike tehingukulude ulatuses, mis võiksid finantsvara väärtustamisega kaasneda. Organiseeritud finantsturgudel (nt aktsiaturgudel) aktiivselt kaubeldavate investeeringute õiglase väärtuse määramisel viidatakse turul noteeritud pakkumishinnale bilansipäeva sulgemishinnaga, võttes aluseks Euroopa Keskpanka vahetuskursid. Aktiivsel turul noteerimata investeeringute õiglase väärtuse määramisel kasutatakse kogu Kontsernile kättesaadavat teavet investeeringu väärtuse kohta.

Finantsvara õiglase väärtuse muutumisest tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruande real „Finantstulud ja -kulud”.

Õiglates väärtuses hinnatud finantsvarade kajastamise lõpetamisest tekkinud kasum või kahjum, samuti sellistelt varadelt saadud intressid ja dividendid kajastatakse kasumiaruandes real „Finantstulud ja -kulud (neto)” kasumi või kahjumina.

Nõuded ja lunastustähtajani hoitavad investeeringud

Nõudeid ja lunastustähtajani hoitavaid finantsvarasid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumuse leidmiseks võetakse arvesse kõiki soetusel saadud allhindlusi ja preemiaid ning tehingutasusid.

Kui leidub objektiivseid tõendeid, et korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara väärtuse vähenemisest on tekkinud kahjum, mõõdetakse kahjumit erinevusena vara bilansilise jääkmaksumuse ja finantsvara algselt kehtinud intressimäära põhjal alla hinnatud prognoositavate rahavoogude nüüdisväärtuse vahel. Tegevusega seotud finantsvara väärtuse vähenemisest tulenevat kahjumit kajastatakse kasumiaruandes tegevuskulude all (rida „Muud tegevuskulud”) ja investeerimistegevusega seotud finantsvarade väärtuse vähenemisest tulenevat kahjumit kajastatakse real „Finantstulud ja -kulud (neto)”.

Vara väärtuse vähenemisest tulenev kahjum tehakse eraldi kindlaks finantsvarade puhul, mis on individuaalselt olulised.

Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine kasumiaruandes selle kulu vähendusena, kus allahindlus algselt kajastati.

Nõuete intressitulu kajastatakse real „Finantstulud ja -kulud (neto)”.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3.Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

Kajastamise lõpetamine

Finantsvara kajastamine lõpetatakse, kui õigus saada varast rahavoogusid on lõppenud või kui Kontsern annab õigused saada varast rahavoogusid ja kõik olulised vara omandiõigusest tulenevad riskid ja hüved üle kolmandale isikule.

m) Finantskohustused

Esmane arvelevõtmine ja mõõtmine

Finantskohustused liigitatakse laenudeks ja võlakohustusteks. Kontsern otsustab finantskohustuse liigitamise üle selle esmasel arvelevõtmisel. Kõik finantskohustused võetakse esmalt arvele selle õiglasel väärtuses, millele antud ja saadud laenude puhul lisanduvad otseselt seotud tehingukulud. Kontserni finantskohustused sisaldavad võlgu tarnijatele ja muid kohustusi, arvelduskrediite ning antud ja saadud laene.

Edasine kajastamine

Laenud

Pärast arvelevõtmist kajastatakse intressikandvaid laene korrigeeritud soetusmaksumuses, sisemise intressimäära meetodil, miinus võimalikud allahindlused. Kasum ja kahjum kajastatakse kasumiaruandes pärast seda, kui kohustuste kajastamine lõpetatakse. Amortiseeritud soetusmaksumuse arvutamisel võetakse arvesse kõik soetamisega seotud alla- või juurdehindlused ning tasud või kulud, mis on sisemise intressimääraga otseselt seotud. Sisemise intressimääraga amortisatsioon kajastatakse kasumiaruandes finantskulude real.

Finantstagatiste lepingud

Kontserni poolt väljastatud finantstagatiste lepingud on lepingud, mis nõuavad makse tegemist, et korvata omanikule kahju, mis võib tekkida kui võlgnik ei suuda õigel ajal makset tasuda vastavalt võlainstrumendi tingimustele. Finantstagatise lepingud kajastatakse algselt õiglasel väärtuses kohustusena, mida on korrigeeritud tagatise väljastamisega otseselt seotud tehingukuludega. Edasipidi kajastatakse kohustust vastavalt parima hinnanguga kuludele, mis on vajalikud, arveldamiseks hetkelist kohustust aruandepäeval või soetusmaksumuses miinus akumuliseeritud amortisatsioon, vastavalt sellele, kumb on kõrgem.

Kajastamise lõpetamine

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse kohustuse täitmisel, tühistamisel või lõppemisel.

Kui kehtiv finantskohustus asendatakse sama laenuandja teise märkimisväärselt erinevate tingimustega kohustusega või kui olemasoleva kohustuse tingimusi muudetakse oluliselt, loetakse sellist asendamist või muutmist esialgse kohustuse kajastamise lõpetamiseks ja uue kohustuse arvelevõtmiseks. Vastavate bilansiliste jääkmaksumuste vaheline erinevus kajastatakse kasumiaruandes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3. Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

n) Mittefinantsvarade väärtuse langus

Kontsern hindab igal aruandekuupäeval, kas on mingeid viiteid selle kohta, et vara väärtus võib olla langenud. Kui selliseid viiteid on või kui vara puhul nõutakse iga-aastast väärtuse languse kontrollimist, hindab Kontsern vara kaetava väärtuse suurust. Vara kaetav väärtus on kas vara või raha teeniva üksuse õiglane väärtus, millest on lahutatud müügikulud ja kasutusväärtus (olenevalt sellest, kumb on suurem), ja see määratakse iga üksiku vara kohta eraldi, välja arvatud juhul, kui vara ei tekita rahavoogusid, mis on olulises osas sõltumatud teistest varadest või varade gruppidest. Kui vara või raha teeniva üksuse bilansiline jääkmaksumus ületab selle kaetavat väärtust, loetakse vara väärtus langenuks ja vara hinnatakse alla selle kaetava väärtuseni. Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse prognoositud rahavood nüüdisväärtuseni, kasutades maksueelset diskonteerimismäära, mis peegeldab turu hetkehinnangut raha ajaväärtuse suhtes ja varaga seotud spetsiifilisi riske. Õiglase väärtuse ja müügikulude vahe suuruse hindamisel võetakse võimalusel arvesse hiljutisi turutehinguid. Kui selliseid tehinguid ei leita, kasutatakse sobivat hindamismudelit. Neid arvutusi kinnitavad hindamiskordajad, avalikult kaubeldavate tütarettevõtete noteeritud aktsiahinnad või muud kättesaadavad õiglase väärtuse näitajad.

Kontsern kasutab väärtuse languse arvutamisel üksikasjalikke eelarvete ja prognooside arvutusi, mis koostatakse Kontserni iga sellise raha teeniva üksuse kohta eraldi, mille all üksikuid varasid kajastatakse. Need eelarved ja prognoosid koostatakse üldjuhul viie aasta kohta. Pikemate perioodide puhul arvutatakse välja pikaajaline kasvumäär, mida kasutatakse enam kui viie aasta pärast prognoositavate rahavoogude hindamisel.

Jätkuvate tegevusvaldkondade väärtuse langust, sealhulgas varude väärtuse langust, kajastatakse kasumiaruande sellistes kulukategooriates, mis vastavad vähenenud väärtusega vara funktsioonile, välja arvatud sellise vara puhul, mis on varem ümber hinnatud ja mille puhul kajastati ümberhindlus muus koondkasumiaruandes. Sellisel juhul kajastatakse väärtuse langus varasema ümberhindluse ulatuses samuti muus koondkasumiaruandes.

Varade, välja arvatud firmaväärtuse puhul, hinnatakse igal aruandluskupäeval, kas on viiteid selle kohta, et varem kajastatud väärtuse langust enam ei ole või et väärtus on vahepeal tõusnud. Selliste märkide olemasolu korral hindab Kontsern vara või raha teeniva üksuse kaetavat väärtust. Varasematel perioodidel kajastatud väärtuse langusest tingitud kahjumit võib tühistada vaid siis, kui prognoosid, mida kasutatakse vara kaetava väärtuse kindlaksmääramiseks, on väärtuse langusest tingitud kahjumi viimase kajastamisega võrreldes muutunud. Tühistamine on piiratud sedavõrd, et vara bilansiline jääkmaksumus ei ületaks selle kaetavat väärtust ega sellist bilansilist jääkmaksumust, mis oleks määratud juhul (kulumit arvestamata), kui varasematel aastatel poleks vara väärtuse langust kajastatud. Tühistamine kajastatakse kasumiaruandes, välja arvatud juhul, kui vara kajastatakse ümberhinnatud summas – sellisel juhul käsitletakse tühistamist ümberhindlusest tuleneva suurenemisena.

Vara väärtuse languse kontrollimisel tuleb silmas pidada järgmisi spetsiifilisi iseloomulikke tunnuseid:

Firmaväärtus

Firmaväärtuse langust kontrollitakse kord aastas (31. detsembri seisuga) ja kui sündmused või asjaolud näitavad, et firmaväärtuse bilansiline väärtus võib olla langenud.

Firmaväärtuse languse määramiseks hinnatakse iga sellise raha teeniva üksuse või nendest koosneva rühma kaetavat väärtust, millega firmaväärtus seondub. Kui raha teeniva üksuse kaetav väärtus on väiksem kui selle bilansiline jääkmaksumus, kajastatakse seda vara väärtuse langusest tingitud kahjumina. Firmaväärtuse langusest tingitud kahjumit ei saa hilisematel perioodidel tühistada.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.3. Oluliste arvestusmeetodite kokkuvõte (jätk)

o) Raha ja lühiajalised hoiused

Finantsseisundi koondaruandes sisaldab rida „Raha ja lühiajalised hoiused” pangas ja kassas olevat raha ning vähem kui kolmekuulise tähtajaga lühiajalisi hoiuseid.

Rahavoogude konsolideeritud aruandes koosnevad raha ja raha ekvivalendid rahast ja eespool määratletud lühiajalistest hoiustest, välja arvatud kasutusel olevad arvelduskrediidid.

p) Omaaktsiad

Taas omandatud omakapitaliinstrumendid (omaaktsiad) kajastatakse nende soetusmaksumuses ja lahutatakse omakapitalist. Kontserni omakapitaliinstrumentide ostmist, müümist, väljaandmist või tühistamist ei kajastata kasumiaruandes kasumi või kahjumina. Võimalik vahe bilansilise jääkmaksumuse ja uuesti emiteeritud omaaktsiate eest saadava tasu vahel kajastatakse ülekursina. Kontsernile üle antud omaaktsiatega seotud hääleõigus tühistatakse ja neile ei määrata dividende. Aruandeperioodil välja antud aktsiaoptsioonid rahuldatakse omaaktsiate arvelt.

r) Eraldised

Üldine

Eraldisi kajastatakse juhul, kui Kontsernil on minevikus aset leidnud sündmusest tulenev praegune õiguslik või faktiline kohustus, kohustuse täitmiseks on tõenäoliselt vaja majandushüvesid kehtastavate ressursside väljavoolu ja kohustuse summat on võimalik usaldusväärselt hinnata. Kui Kontsern eeldab, et eraldise või selle osa ulatuses saadakse hüvitist (näiteks kindlustuslepingu alusel), kajastatakse hüvitis eraldi varana, ent üksnes juhul, kui selle saamine on sisuliselt kindel. Eraldisega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes ilma hüvitisi arvesse võtmata.

s) Pensionid ja muud töösuhete järgsed hüvitised

Soome tütarettevõtte pensioniskeemi haldab ettevõtteväline pensionikindlustusettevõte. Pensioniskeemi alusel tehtavad sissemaksed kajastatakse kuludena selle perioodi kasumiaruandes, millega need sissemaksed on seotud. Pensioniskeemi haldavad kolmandad isikud ja äriühingule ei teki selle alusel kahju hüvitamisega seoses mingeid kohustusi.

t) Omakapitaliga arveldatavad tehingud

Omakapitaliga arveldatavate tehingute maksumust hinnatakse esmalt nende õiglasest väärtuses võimaldamise kuupäeva seisuga, kasutades Black-Scholesi mudelil põhinevat optioonihindamismudelit ja võttes arvesse aktsiaoptsioonide võimaldamise tingimusi. Täpsemad tingimused on toodud lisas 23. Õiglase väärtusega seotud kulud kajastatakse koos vastava kohustusega kogu perioodi jooksul kuni üleandmiskuupäevani. Kohustus hinnatakse ümber õiglasest väärtusesse igal aruandluskupäeval kuni arvelduspäevani (kaasa arvatud) ning muutused õiglasest väärtuses kajastatakse töötajate hüvitiste all kuludena (vt lisa 10.4).

u) Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

2.4 Arvestuspõhimõtete ja esitusviiside muutused

Uute ja/või muudetud IFRS standardite ja IFRIC-i tõlgenduste rakendamine

Kontsern on aruandeaastal rakendanud järgnevaid muudetud IFRS standardeid:

- ▶ IAS 1 Finantsaruannete esitamine (muudetud). Muu koondkasumi kirjade esitamine. Kõnealune muudatus muudab muu koondkasumi kirjade esitluse reegleid. Kirjed, mida saaks tulevikus reklassifitseerida kasumiks või kahjumiks (nt nõude kajastamise lõpetamisel või tasumisel), tuleb kajastada eraldi kirjetest, mida ei saa reklassifitseerida. Muudatus mõjutab ainult koondkasumi kirjade esitlust ja see ei mõjuta Kontserni finantsseisundit ega majandustulemusi. Kuna Kontsernil on vaid kaks hilisematel perioodidel kasumiaruandes kajastatavat muu koondkasumiaruande kirjet, on muudatuse mõju selle esitusviisile minimaalne.
- ▶ IAS 19 Hüvitised töötajatele (muudetud). Standardisse on tehtud nii põhimõttelisi muudatusi (nt „koridori“-meetodi eemaldamine ja plaani varadelt oodatava tulu põhimõtet puudutav) kui ka lihtsaid täpsustusi ja ümbersõnastusi. Muudatustel ei ole mõju Kontserni raamatupidamisaruannetele, kuna Kontsernil puuduvad olulised kindlaksmääratud hüvitiste kohustused.
- ▶ IFRS 7 Finantsinstrumendid: avalikustatav teave (muudetud). Finantsvarade ja –kohustuste tasaarvestamine. Muudatusega viidi sisse ühtsed avalikustamisnõuded. Need aitavad kasutajatel hinnata tasaarvelduskokkulepete mõju või potentsiaalset mõju ettevõtte finantspositsioonile. Muudatustel ei ole mõju Kontserni raamatupidamisaruannetele, kuna Kontsernil puuduvad tasaarvelduskokkulepped.
- ▶ IFRS 13 Õiglase väärtuse määrtmine. IFRS 13 avaldamise peamiseks põhjuseks on õiglase väärtuse määrtmise lihtsustamine ja ühtsuse tagamine. Standard ei muuda seda, mis puhul tuleb ettevõttel õiglast väärtust rakendada, pigem annab see juhtnööre, kuidas IFRSi raamistikus õiglast väärtust määta nendel juhtudel, mil IFRS õiglase väärtuse määrtmist nõuab või lubab. Muudatustel ei ole olulist mõju Kontserni raamatupidamisaruannetes kajastatud summadele.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

3. Olulised raamatupidamisotsused, hinnangud ja oletused

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel peab juhtkond aruandlusperioodi lõpul langetama otsuseid, andma hinnanguid ja tegema oletusi, mis mõjutavad tulude, kulude, varade ja kohustuste aruandluses kajastatavat suurust ja tingimuslike kohustuste avalikustamist. Nende oletuste ja hinnangute ebakindlus võib siiski tuua kaasa tagajärgi, mis nõuavad vara või kohustuse bilansilise jääkväärtuse olulist muutmist hilisematel perioodidel.

Kontserni arvestusmeetodite rakendamisel juhtkonna langetatud otsused, mis mõjutavad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid kõige rohkem, leiame siit.

Hinnangud ja oletused

Alljärgnevalt esitatakse teave tulevikku puudutavate peamiste oletuste ja muude peamiste hindamistega seotud ebakindluse allikate kohta bilansipäeva seisuga, millega kaasnev märkimisväärne risk võib järgmisel majandusaastal põhjustada olulisi varade ja kohustuste bilansiliste jääkväärtuste korrigeerimisi. Kontserni oletused ja hinnangud põhinevad näitajatel, mis on teada konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise hetkel. Olud ja oletused tulevikuperspektiivide kohta võivad siiski turumuudatuste ja Kontserni kontrolli alt väljas olevate olukordade tõttu muutuda. Sellised muutused kajastatakse oletustes siis, kui need on ilmnenu.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Tegu on sellise väärtuse langusega, mille puhul vara või raha teeniva üksuse bilansiline jääkmaksumus ületab kaetava summa ehk õiglase väärtuse, millest on maha arvatud müügikulud, või kasutusväärtus (olenevalt sellest, kumb on suurem). Müügikulude võrra vähendatud õiglase väärtus arvutatakse siduvate müügitehingute andmete põhjal sarnaste varade turuväärtusega tehingus või jälgitavate turuhindade järgi, millest on arvatud maha vara võõrandamisel lisanduvad kulud. Kasutusväärtuse arvutuse aluseks on diskonteeritud rahavoo meetod. Rahavood tuletatakse järgmise kolme kuni viie aasta eelarvest ning need ei hõlma ümberkujundamisi, mille tegemist pole Kontsern veel otsustanud, ega olulisi tulevase investeringuid, mis suurendavad kontrollitava raha teeniva üksuse vara tulukust. Kaetav summa sõltub enim diskonteeritud rahavoo mudeli diskontomäärast ja tulevases sissetulevast rahavoost ning ekstrapoleerimiseks kasutatavast kasvumäärast. Peamised oletused, mille alusel hinnatakse erinevate raha teenivate üksuste kaetavat väärtust, on põhjalikumalt lahti seletatud lisas 14.

Osapõhised maksetehingud

Kontsern hindab töötajatega sõlmitud omakapitaliga arveldatavate tehingute maksumust omakapitaliinstrumentide õiglase väärtuse alusel nende võimaldamise kuupäeva seisuga. Aktsiapõhiste maksetehingute õiglase väärtuse hindamiseks on vajalik otsustada, milline hindamismudel on kõige sobivam. See sõltub aktsiate võimaldamise tingimustest. Samuti tuleb õiglase väärtuse hindamiseks otsustada, millised on kõige sobivamad hindamismudeli sisendid, sealhulgas aktsiaoptiooni oodatav eluiga, volatiilsus ja dividenditulu, ja teha nende sisendite kohta oletusi. Aktsiapõhiste maksetehingute õiglase väärtuse hindamisel kasutatavaid oletusi ja mudeleid käsitletakse lisas 23.

Maksud

Selles valdkonnas on palju ebakindlust seoses keeruliste maksuregulatsioonide tõlgendamise, maksuseaduste muutumise ja tulevase maksustatava tulu suuruse ja ajastusega. Rahvusvaheliste ärisuhete mitmekesisust ning kehtivate lepinguliste suhete pikaajalisust ja keerukust arvestades võivad erinevused tegelike tulemuste ja tehtud oletuste vahel või oletuste muutmine tulevikus muuta vajalikuks juba kajastatud maksutulude ja -kulude hilisema korrigeerimise. Juhtkond leiab, et sellised ebakindlad asjaolud ei ole riiklike maksuametite auditite võimalike tagajärgedega seoses kindlasti välistatud. Oletus põhineb paljudel teguritel, sealhulgas varasematel maksuaudititel ning maksustatava aruandekohustuse ja vastava maksuameti maksuregulatsioonide erineval tõlgendamisel.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

3. Olulised raamatupidamisotsused, hinnangud ja oletused (jätk)

Kuna Kontserni hinnangul on maksundusalaste kohtuvaidluste ja nende järgneva raha väljavoo võimalus väga väike, pole vastavat tingimuslikku kohustust kajastatud.

Edasilükkunud tulumaksu varasid kajastatakse kogu kasutamata maksukahjumi puhul ulatuses, mille puhul on tõenäoline tulevase maksustava kasumi teke, millega saab kahjumi tasaarveldada. Kajastatavate edasilükkunud tulumaksu varade suuruse määramine nõuab olulist juhtkonna otsust, mis põhineb tulevase maksustatava kasumi tõenäolisel tekkimise ajal ja suurusel ning tulevastel maksustrateegiatel.

Kontsernil on edasilükkunud maksukahjum, mis on tulevikus kasutatav ja mille juhtkond on hinnanud 10.7 miljoni € suuruseks (2012: 13,1 miljonit). See kahjum on seotud tütarettevõtetega, kes on olnud korduvalt kahjumis, see ei aegu ja seda ei ole võimalik saldeerida mujal Kontsernis tekkiva maksustatava kasumiga. Tütarettevõttel ei ole maksustatavaid ajutisi erinevusi või võimalust kohaldada sellist maksuskeemi, mis võiks osaliselt toetada selle maksukahjumi kajastamist edasilükkunud tulumaksu varana.

Täpsem informatsioon maksude kohta on esitatud lisas 11.

Pensioni hüvitised

Soome tütarettevõtte pensioniskeemi haldab ettevõtteväline pensionikindlustusettevõte. Pensioniskeemi alusel tehtavad sissemaksed kajastatakse kuludena selle perioodi kasumiaruandes, millega need sissemaksed on seotud. Pensioniskeemi haldavad kolmandad isikud ja äriühingule ei teki selle alusel kahju hüvitamisega seoses mingeid kohustusi. Juhtkond leiab, et ei ole vajadust teha kindlustusse puutuvaid või muid hinnanguid.

Detailsem informatsioon kasutatud eelduste kohta on toodud ära lisas 22.

Tingimuslike tasude õiglase väärtuse määramine

Äriühendustega seotud tingimuslikud tasud kajastatakse õiglases väärtuses äriühenduse raames omandamise kuupäeva seisuga. Kui tingimuslik tasu vastab tuletisinstrumenti ja seega finantskohustuse mõistele, hinnatakse see edaspidi igal bilansipäeval õiglasesse väärtusesse. Õiglase väärtuse määramisel lähtutakse diskonteeritud rahavoogudest. Peamised eeldused võtavad arvesse kõikide tegevuseesmärkide saavutamise tõenäosust ja diskontotegurit.

Arendusväljaminekud

Arendustegevuse kulud kapitaliseeritakse kooskõlas lisas 2.3 kirjeldatud arvestusmeetodiga. Kulude esmane kapitaliseerimine põhineb juhtkonna hinnangul selle kohta, kas projekti tehniline ja majanduslik teostatavus on kindel, mis antakse tavaliselt siis, kui toote arendusprojekt on kehtestatud projektijuhtimismudeli järgi jõudnud varem kindlaks määratud arenguetaapi. Hiljem lahutatakse varade väärtusest selliste arendustegevuse kuludega seotud valitsuselt saadud sihtfinantseeringu summa. Kapitaliseeritavate varade summa hindamisel teeb juhtkond oletusi selle kohta, kui palju projekt eeldatavasti tulevikus raha sisse toob, milliseid diskontomäärasid kasutatakse ja millise perioodi jooksul hüvesid loodetakse saada. 31. detsembri 2013 seisuga oli kapitaliseeritud arendustegevuste kulude bilansiline jääkväärtus 266 tuhat eurot (2012: 16 tuhat).

See summa sisaldab märkimisväärseid investeringuid tarkvaraprogrammide Budget Execution Suite, Stafflogic ja e-Health arendamisse. Eelnimetatud tarkvara kasutatakse peamiselt kliendimüügi toetamiseks.

Eraldis tarkvaraarendusega seotud kokkulepeteks

Kooskõlas lisas 2.3 kirjeldatud arvestusmeetodiga moodustab Kontsern eraldise seoses projekti täitmise kohustuse ja lisateenuste kättetoimetamise kulude katteks. Kontserni oletused põhinevad varasematel kuludel ja tulevaste projektikulude prognoosidel. 31. detsembri 2013 seisuga oli eraldise bilansiline jääkväärtus 196 tuhat eurot (2012: 1 452 tuhat).

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

3. Olulised raamatupidamisotsused, hinnangud ja oletused (jätk)

Lõpetamata projektidest saadaolevad tulud

Tulu kajastamisel eraldiseisvatest teenustest, mida osutatakse pika perioodi jooksul, kasutatakse valmidusastme meetodit eeldusel, et teenuse osutamise tehingu lõpptulemust (nt tehinguga seotud tulu ja kulu) on võimalik usaldusväärselt hinnata ja tulu laekumine on tõenäoline. Projektide valmidusastme tõlgendamisega kaasneb ebaselgus. Osutatud teenuse valmidusastet hindab juhatus oma parima äranägemise kohaselt, kontrollides bilansipäevaks valminud tööd ja selle vastuvõtmist kliendi poolt, või võttes aluseks osutatud teenuse proportsionaalse osa koguteenusest. Osutatud teenuse proportsionaalse osa arvutamisel koguteenusest võtab juhatus arvesse projekti kohta olemas olevat teavet käesoleva aruande koostamise seisuga, samuti varasemat kogemust sarnaste projektide teostamisel ja tulevikuväljavaateid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

4. Vastu võetud, kuid veel jõustumata standardid

Kontsern ei ole rakendanud järgnevaid IFRS-i ja IFRIC-i tõlgendusi, mis on käesoleva raamatupidamisaruande avaldamise kuupäevaks vastu võetud, kuid ei ole veel jõustunud:

IAS 19 Hüvitised töötajatele (muudetud) (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, peale EL-i poolt heaks kiitmist)

Muudatused puudutavad raamatupidamisarvestust seoses töötajate poolt tehtavate sissemaksetega kindlaksmääratud hüvitisplaani. Kuna Kontserni töötajad ei tee selliseid sissemakseid, ei ole selle standardi muudatustel mõju Kontserni raamatupidamisaruannetele.

IAS 27 Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded (muudetud) (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

Uute standardite IFRS 10, IFRS 11 ja IFRS 12 rakendamise tõttu muudeti käesolevat standardit ja see kirjeldab nüüd tütar-, ühis- ja sidusettevõtetesse tehtud investeeringute aruandlus- ja kajastamisnõudeid sel juhul, kui ettevõtte koostab eraldiseisvad raamatupidamisaruanded. Uue IAS 27 järgi tuleb eraldiseisvat aruannet koostaval ettevõttel ülalmainitud investeeringud kajastada soetusmaksumuses või vastavalt standardile IFRS 9 Finantsinstrumendid. Muudatuse rakendamine ei avalda mõju Kontserni raamatupidamisaruannetele.

IAS 28 Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse (muudetud) (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

Uute standardite IFRS 10, IFRS 11 ja IFRS 12 rakendamise tõttu nimetati see standard ümber ja see käsitleb kapitaliosaluse meetodi rakendamist lisaks sidusettevõtetele nüüd ka ühisettevõtetesse tehtud investeeringute puhul. Muudatuse rakendamine ei avalda mõju Kontserni raamatupidamisaruannetele.

IAS 32 Finantsinstrumendid: Esitamine — Finantsvarade ja -kohustuste tasaarveldamine (muudetud) (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

Muudatus seletab lahti sõnastuse „omab praegu juriidiliselt rakendatavat tasaarveldusõigust“ mõtte ja selgitab IAS 32 tasaarvelduskriteeriumite rakendamist arveldussüsteemide (nt tsentraliseeritud arvelduskoja süsteemi) puhul, kus rakendatakse brutoarveldussüsteeme, mis ei toimi samaaegselt. Kontsern ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IAS 36 Varade väärtuse langus (muudetud): (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

Muudatusega on lisatud mõned täiendavad avalikustamismõõdetud õiglase väärtuse mõõtmise kohta, juhul kui vara kaetav väärtus tugineb õiglasele väärtusele, millest on maha arvatud müügikulutused, ning kõrvaldatud tahtmatu ebakõla IFRS 13 ja IAS 36 avalikustamismõõdetud vahel. Muudatus ei mõjuta Kontserni finantspositsiooni või majandustulemusi, kuid võib tingida täiendava info avalikustamist.

IAS 39 Finantsinstrumendid – kajastamine ja mõõtmine (muudetud): (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

Selle muudatusega võimaldatakse jätkata riskimaandamisarvestuse erireeglite kasutamist, kui riskimaandamisinstrumendina käsitletud tuletisinstrumendi uuendamine vastab teatud tingimustele. Kontsern ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

4. Vastu võetud, kuid veel jõustumata standardid (jätk)

IFRS 9 Finantsinstrumendid — Klassifitseerimine ja mõõtmine (kohaldatakse 1. jaanuaril 2015 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele peale EL-i poolt heakskiitmist)

IFRS 9 asendab aegamööda standardi IAS 39. IASB on andnud välja standardi kolm esimest osa, mis kehtestavad uue finantsvarade klassifitseerimise ja mõõtmise raamistiku, finantskohustuste raamatupidamisliku kajastamise nõuded ja riskimaandamisarvestuse erireeglid. Kontsern ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IFRS 10 Konsolideeritud finantsaruanded (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

IFRS 10 sätestab ühtse kontrollimudeli, mis rakendub kõikidele ettevõtetele, sh eriotstarbelistele ettevõtetele. IFRS 10-ga sissetoodud muudatuste tõttu tuleb juhatusel kasutada hinnangut määramaks, milliseid ettevõtteid emaetevõtte kontrollib ja mida tuleb seetõttu konsolideerida. Teemad, mille puhul tuleb hinnang teostada, on näiteks *de facto* kontrolli hindamine, võimaliku hääletusõiguse hindamine, ja otsustamine, kas otsusetegija tegutseb volitaja või volitatuna. IFRS 10 asendab standardi IAS 27 Konsolideeritud ja eraldiseisvad finantsaruanded selle osa, mis käsitleb konsolideeritud finantsaruandeid, ja asendab standardi SIC 12 Konsolideerimine — Eriotstarbelised ettevõtted. Kontsern ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

IFRS 12 Teistes ettevõtetes osaluste avalikustamine (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele)

Standard koondab avalikustamismõudeid tütar-, ühis- ja sidusettevõtete ning konsolideerimata struktureeritud üksuste kohta. Standardiga lisandub hulk uusi avalikustamismõudeid, nagu näiteks teise majandusüksuse üle kontrolli määratlemisel tehtud otsuste ja hinnangute avalikustamine. Kontsern ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

4. Vastu võetud, kuid veel jõustumata standardid (jätk)

IFRS-ide täiendused

Kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, peale EL-i poolt heaks kiitmist:

2013. aasta detsembris andis IASB järgmiste standardite puhul välja vajalike, kuid mitte-koheaselt rakendatavate muudatuste kogumiku:

- IFRS 1 *Rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite esmakordne kasutuselevõtt*;
- IFRS 2 *Aktsiapõhine makse*;
- IFRS 3 *Äriühendused*;
- IFRS 8 *Tegevussegmendid*;
- IFRS 13 *Õiglase väärtuse mõõtmine*;
- IAS 16 *Materiaalsed põhivarad*;
- IAS 24 *Seotud osapooli käsitleva teabe avalikustamine*;

- IAS 38 *Immateriaalsed varad*;
- IAS 40 *Kinnisvarainvesteeringud*.

Nende muudatuste rakendamine võib mõjutada Kontserni raamatupidamispõhimõtteid, kuid need ei mõjuta Kontserni finantspositsiooni või majandustulemusi.

IFRIC tõlgendus 21 — *Maksud ja lõivud* (kohaldatakse 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, peale EL-i poolt vastuvõtmist)

Tõlgendus käsitleb valitsuse poolt kehtestatud maksude ja lõivude raamatupidamisarvestust (v.a. tulumaks). Maksukohustus kajastatakse raamatupidamisaruannetes kohustuse tinginud sündmuse toimumise hetkel. Kontsern ei ole veel hinnanud selle standardi rakendamise mõju.

Kontsern plaanib ülaltoodud standardid ja tõlgendused rakendada nende jõustumise päeval, eeldusel, et need on EL-i poolt heakskiidetud.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

5. Kapitali juhtimine

Kapital koosneb aktsionäride ja tütarettevõtete mittekontrolliva osaluse käsutuses olevast omakapitalist. Kontsern lähtub põhimõttest koondada kogu omakapital emaettevõtte aktsionäride käsutusse ja vältida tütarettevõtete vähemusaktsionäre, kui õigusaktid seda võimaldavad. Kontsernil on küll väiksed vähemusosalused Nortal LLC-s, ent selline nõue tuleneb kohalikest õigusaktidest.

Kontserni kapitali juhtimise peamine eesmärk on tagada, et Kontsern säilitaks kõrge krediidiireitingu ja tugevad suhtarvud, mis võimaldavad tal oma tegevust edukalt ellu viia ja suurendada aktsionäride jaoks ettevõtte väärtust.

Kontsern haldab ja kohandab oma kapitalistruktuuri, arvestades majandusolude muutumist. Kapitali struktuuri säilitamiseks või kohandamiseks võib Kontsern muuta osanikele tehtavaid dividendimakseid, tagastada osanikele kapitali või anda välja uusi osi.

31. detsembril 2013 ja 31. detsembril 2012 lõppenud aastatel kapitali juhtimisega seotud eesmärkides, tegevuspõhimõtetes ega protsessides muudatusi ei tehtud.

Kontsern kasutab kapitali jälgimiseks võla ja kapitali suhtarvu, mille arvutamiseks jagatakse puhasvõlgnevus kogukapitali ja puhasvõlgnevuse summaga. Kontsern käsitleb puhasvõlgnevusena intressi kandvaid laene, millest on maha arvatud raha ja selle ekvivalendid.

	2013	2012
	€000	€000
Intressi kandvad võlakohustused (lisa 15.2)	5 241	8 915
Miinus: raha ja lühiajalised hoiused (lisa 17)	-3 269	-4 362
Puhasvõlgnevus	1 972	4 553
Kapital kokku	3 336	1 359
Kapital ja puhasvõlgnevus	5 308	5 912
Võla ja kapitali suhe	37%	77%

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

6. Informatsioon Kontserni kohta

Informatsioon tütarettevõtete kohta

Alljärgnevas tabelis on toodud tütarettevõtete osalused, sealhulgas emaettevõtte otsese või kaudse kontrolli all olevate tütarettevõtete osalused:

Nimi	Asutamise riik	Osalus (%)	
		2013	2012
Nortal Oy	Soome	100%	100%
Nortal UAB	Leedu	100%	100%
Euritecha UAB*	Leedu	51%	100%
Nortal Solutions SRL	Rumeenia	100%	100%
Nortal DOO	Serbia	100%	100%
Changelogic OÜ	Eesti	100%	100%
Medwedia Upside OÜ	Eesti	100%	100%
Webmedia OÜ	Eesti	100%	100%
Webmedia Egypt**	Egiptus	0%	99%
Nortal LLC	Omaan	97%	96%

Emaettevõte

Nortal AS on 2001. aastal asutatud ja Eestis registreeritud ettevõte. Nortal AS on järgmiste äriühingute emaettevõte: Nortal Oy (Soome), Nortal UAB (Leedu), Nortal Solutions SRL (Rumeenia), Nortal DOO (Serbia), Nortal LLC (Omaan), Changelogic OÜ (Eesti), Medwedia Upside OÜ (Eesti), Webmedia OÜ (Eesti) ja Webmedia Egypt (Egiptus).

Kontserni põhitegevusalad on programmeerimine ja tarkvara müük.

Sidusettevõtted

Kontsern omab 24% osalust Tarkvara Tehnoloogia Arenduskeskus OÜ-s, edaspidi STACC — Software Technologies and Applications Competence Centre, (2012: 24%).

*28.oktoobril 2013.aastal müüs Kontsern 49% osaluse Euritecha UAB-st summas 1 tuhat eurot. Peale tehingu toimumist on Kontserni osalus Euritecha UAB-s 51%.

** Kontsernil puudub kontroll ettevõtte üle ning äritegevuse teostamine pole võimalik.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

7. Äriühendused ja mittekontrolliva osaluse omandamine

Soetused 2013. aastal

Osaluse suurendamine Nortal LLC-s

2013. aasta maikuus omandas Kontsern täiendava 1% osaluse äriühingu Nortal LLC hääleõiguslikest aktsiatest, mis suurendas Kontserni osaluse 97%-ni. Mittekontrolliva osaluse omandamise eest tasu ei makstud. Nortal LLC netovara bilansiline jääkväärtus omandamise hetkel oli 4,8 tuhat eurot.

Soetused 2012. aastal

Osaluse suurendamine Nortal Oy-s (endine CCC Corporation Oy)

29. veebruaril 2012 omandas Kontsern täiendava 2,37% osaluse äriühingu Nortal Oy hääleõiguslikest aktsiatest, mis suurendas Kontserni osaluse 100%-ni. Vähemusosaluse omandamise eest maksti aktsionäridele 198 tuhat eurot. Nortal Oy netovara bilansiline jääkväärtus (välja arvatud esialgse omandamisega saadud firmaväärtus) oli omandamisel 197 tuhat eurot ja omandamise tulemusena kajastatakse 1 tuhat eurot ülekursina.

Äriühingu Webmedia OÜ omandamine

6.novembril 2012 omandas Kontsern Eestis tütarettevõtte Webmedia OÜ. Kontsern omandas 100% aktsiakapitalist makstes tasu summas 2,5 tuhat eurot, mis omandamise hetkel oli võrdne Webmedia OÜ netovara õiglase väärtusega. Webmedia OÜ hakkab pakkuma spetsiifilist veebiarendust.

8. Investeeringud sidusettevõtetesse

Kontserni osalus sidusettevõtetes 31. detsembri seisuga:

Sidusettevõtte nimi	Asutamise riik	Osalus (%)		Kontserni osa omakapitalis		Investeeringu bilansiline jääkväärtus	
		2013	2012	2013	2012	2013	2012
				€000	€000	€000	€000
STACC	Eesti	24%	24%	38	17	37	0
Eesti E-arvete Keskus OÜ	Eesti	0%	20%	0	126	0	126
Nortal Qatar WLL	Qatar	49%	0%	0	0	0	0
Kokku				38	143	37	126

2013. ja 2012. aasta jooksul on investeeringutes sidusettevõtetesse toimunud järgmised muutused:

	2013	2012
	€000	€000
Bilansiline väärtus perioodi alguses	126	168
Omandamised perioodi jooksul	53	0
Müügid perioodi jooksul	-179	0
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum (kahjum)	37	-42
Bilansiline väärtus perioodi lõpus	37	126

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

8. Investeeringud sidusettevõtetesse (jätk)

2009. aastal asutas Kontsern (endise nimega AS Webmedia Group) konsortsiumis juhtivate Eesti IT-ettevõtete, ülikoolide ja äripartneritega riiklikult rahastatava tehnoloogia arenduskeskuste programmi all Tarkvara Tehnoloogia Arenduskeskuse OÜ (edaspidi: STACC – Software Technologies and Applications Competence Centre). 2013. aastal ulatus STACC-i kasum 154 tuhande euroni ning 31. detsembri 2013. aasta seisuga on investeeringu bilansiline jääkmaksumus 37 tuhat eurot (2012: €0 tuhat).

2013. aastal müüs Kontsern 20% Eesti E-arvete Keskus OÜ-st (edaspidi: EEAK) summas 420 tuhat eurot. Kontserni osalus EEAK-s peale tehingu toimumist on 0%.

2013. aastal asutas Kontsern koos kohaliku Katari firma Nortal Qatar WLL-i ning omandas 49% osaluse. Kontsernil puudub hetkel võimalus äritegevuse teostamiseks ettevõttes, mistõttu ettevõtte asutamise kulud kanti kulusse. Investeeringu bilansiline jääkmaksumus 31. detsembri 2013. aasta seisuga on 0 eurot.

Alljärgnevas tabelis on esitatud sidusettevõtete peamised finantsnäitajad:

Sidusettevõtte nimi	STACC	STACC	EEAK
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2012
	€000	€000	€000
Käibevara	472	978	98
Põhivara	162	117	670
Lühiajalised kohustused	-477	-1 023	-136
Omakapital	157	72	632
Kontserni osalus	24%	24%	20%
Investeeringu bilansiline jääkväärtus	38	17	126
	2013	2012	2012
	€000	€000	€000
Tulu	2 720	1 337	508
Aruandeaasta kasum	154	-926	-56
Kontserni osa aruandeaasta kasumist	37	-30	-12
Investeeringu bilansiline jääkväärtus	37	0	126

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

9. Müügitulu

Kontserni müügitulu geograafiliste piirkondade ja tegevusalade järgi:

	2013	2012
	€000	€000
Geograafilised piirkonnad		
Eesti	11 970	12 351
Muud riigid	24 013	28 680
Kokku	35 983	41 031
Tegevusalad		
Programmeerimine	34 283	38 809
Tarkvara müük	1 677	2 222
Riistvara müük	23	0
Kokku	35 983	41 031

10. Muud tulud/kulud ja korrigeerimised

10.1 Muud tegevustulud

	2013	2012
	€000	€000
Sihtfinantseerimine	212	455
Ebatõenäoliseks hinnatud nõuete laekumine	309	0
Muu	123	332
	644	787

Euroopa Regionaalarengu Fond (ERDF), Euroopa Sotsiaalfond (ESF) ja Euroopa Liidu Struktuurfond finantseerisid e-Health Learning Layers'i rakenduse arendust, infosüsteemi arendamist (e-Health), tegevusmahtude prognoosimise arendusprojekti, tootearendust, e-Health Suite'i ja avaliku sektori finantshaldusplatvormi Public Finance Management Platform eksporti, töötajate koolitamist ja rahvusvahelistel konverentsidel osalemist, sihtturunduse infosüsteemi turu-uuringut ning teadus- ja arendustegevust, tarkvaraarenduse allhangete keskuse laiendamist finantseerides osaliselt uute töötajate palgakulusid, äriprotsesside juhtimise integratsiooni platvormi arendust, innovaatilise haiglate informatsioonisüsteemi arendust, mis sisaldab odontoloogia moodulit ning patsientide portaali.

Muu tegevustulu on saadud materiaalse põhivara võõrandamisest, renditasudest, pensionikindlustuse toetusest ja muudest erakorralistest tuludest.

10.2 Müüdud kaupade ja teenuste kulu

	2013	2012
	€000	€000
Projekti halduskulud (sh tarkvaraarendus)	-5 384	-9 173
Litsentsitasud (maksed tarnijatele)	-653	-1 254
	-6 037	-10 427

 23.05.2014
 Kiv
 FOR IDENTIFICATION
 PURPOSES ONLY

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

10. Muud tulud/kulud ja korrigeerimised (jätk)

10.3 Muud tegevuskulud

	2013	2012
	€000	€000
Bürookulud	-2 532	-2 487
Lähetuskulud	-1 308	-1 609
IT-seadmete rent	-1 096	-1 281
Sõiduautode kulud	-519	-545
Konsultatsioonid ja audit	-460	-578
Sidekulud	-291	-356
Koolituskulud	-271	-365
Muud kulud *	-1 547	-3 306
	-8 024	-10 527

*Muude kulude vähenemise peamiseks põhjuseks oli eraldiste ja vara väärtuse langusest tingitud kulude vähenemine.

10.4 Tööjõukulud

	2013	2012
	€000	€000
Töötasud	-15 129	-17 125
Sotsiaalkindlustusmaksed	-4 676	-5 455
Pensionikulud (lisa 22)	-1 746	-1 973
Aktsiaoptsioonid (lisa 23)	-68	-57
	-21 619	-24 610

10.5 Põhivara kulum, amortisatsioon ja mahakandmine ning muud ühekordsed kulud

	2013	2012
	€000	€000
Immateriaalse põhivara amortisatsioon	-398	-205
Materiaalse põhivara amortisatsioon	-80	-79
Firmaväärtuse allahindlus	0	-155
	-478	-439

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

10. Muud tulud/kulud ja korrigeerimised (jätk)

10.6 Finantstulud ja -kulud

	2013	2012
	€000	€000
Tulu sidusettevõtetest	332	0
Intressitulu	15	24
Kasum valuutakursi muutustest	2	17
Tulu tütarettevõtete müügist	1	0
Finantstulud kokku	350	41
Intressikulu	-385	-428
Kahjum valuutakursi muutustest	-116	0
Laenude ja intressinõuete allahindlused *	-146	0
Kulu sidusettevõtetest	-53	-42
Muud finantskulud	-8	-17
Finantskulud kokku	-708	-487

* Laenude ja intressinõuete allahindlused:

- ▶ 2011. aastal andis Kontsern välja 97 tuhande euro suuruse laenu Kriit OÜ-le, tagasimaksmistingimusega ühes osas laenulepingu viimasel päeval. Laenuintress on 10% aastas ja laenuleping lõpeb 7. veebruaril 2016. Ettevõtte juhtkond viis 31.12.2013 seisuga läbi analüüsi, kus hinnati Kriit OÜ hetkeseisu ja tuleviku väljavaateid ning jõuti järeldusele, et nõue Kriit OÜ vastu tuleb täies ulatuses alla hinnata.
- ▶ 2012. aastal andis Kontsern välja 20 tuhande euro suuruse laenu Venemaa ettevõttele, tagasimaksmistingimusega ühes osas laenulepingu viimasel päeval. Laenuintress on 3% aastas ja laenuleping lõpeb 2013. aastal. 2013 aastal analüüsis ettevõtte juhtkond ettevõtte hetkeseisu ja tuleviku väljavaateid ning jõuti järeldusele, et nõue Venemaa ettevõtte vastu tuleb täies ulatuses alla hinnata.

Muud finantskulud koosnevad teenustasudest, garantiitasudest ja muudest finantskuludest.

10.7 Uurimis- ja arendustegevuse kulud

Aruandeaasta jooksul on kajastatud kasumiaruandes uurimis- ja arendustegevuse kulusid summas 690 tuhat eurot (2012: 495 tuhat).

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

11. Tulumaks

11.1 Perioodi tulumaks

31. detsembril 2013 ja 31. detsembril 2012 lõppenud aastatel koosnes tulumaksukulu peamiselt järgmistest komponentidest:

Konsolideeritud kasumiaruanne

	2013	2012
	€000	€000
Aruandeperioodi tulumaksukulu	-153	-60
Edasilükkunud tulumaksu kulu	-829	-662
Kasumiaruandes kajastatav tulumaksukulu	-982	-722

Ettevõtte tulumaks

	2013	2012
	€000	€000
Soomes maksustatav kasum	626	163
Maksumäär 24,5% (2012: 24,5%)	-153	-40
Muutused edasilükkunud tulumaksu vara väärtuses (lisa 11.2)	-896	-662
Omaanis maksustatav kasum	0	-34
Maksumäär 12% (2012: 12%)	0	4
Leedus maksustatav kasum	0	160
Maksumäär 15%	0	-24
Muutused edasilükkunud tulumaksu vara väärtuses (lisa 11.2)	67	0
Ettevõtte tulumaks kokku	-982	-722

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

11. Tulumaks (jätk)

11.2 Edasilükkunud tulumaks

Ettevõtte saldeerib jooksva tulumaksu varad ja kohustised või saldeerib edasilükkunud tulumaksu varad ja kohustised ainult juhul, kui tal on juriidiline õigus neid summasid tasaarveldada ja kui vastavad summad tulenevad samast rakendatavast seadusandlusest.

Edasilükkunud tulumaksu varad on seotud Soome tütaretevõtte edasikantud kahjumiga ning ajutiste erinevustega Leedu tütaretevõttes.

31. detsembri 2013 seisuga on edasilükkunud ettevõtte tulumaksu varade bilansiline väärtus 2 217 tuhat eurot (2012: 3 199). Edasilükkunud tulumaksu varade bilansiline jääkväärtuse muutumine 31. detsembri seisuga on esitatud alljärgnevalt:

	€000
Väärtus 31. detsembri 2012 seisuga	3 199
Kasutusväärtus 2013. aastal ¹	-153
Täiendav edasilükkunud ettevõtte tulumaksu vara ²	-353*
Korrigeerimine seoses maksumäärade muutumisega ³	-543*
Ajutised erinevused ⁴	67
Väärtus seisuga 31. detsember 2013	2 217

* Edasilükkunud tulumaksu väärtuse muutus aruandeperioodil on kokku 896 tuhat eurot ja kajastatud tulumaksukulu all (lisa 11.1).

¹ Äriühingu Nortal Oy 2013. aasta maksustatav kasum on 626 tuhat eurot (2012: 163 tuhat) ja ettevõtte tulumaks on 153 tuhat eurot (2012: 40 tuhat), mille ulatuses on võimalik maksukahjumit edasi kanda kuni 31. detsember 2013.

² Edasilükkunud ettevõtte tulumaksu varade väärtus 2013. aastal oli hinnanguliselt 506 tuhat eurot. Tegelik teenitud kasum oli väiksem ja summa 353 tuhat eurot on osa ettevõtte tulumaksust, millega kaetakse kahjumit, mida ei saa edasi kanda.

³ Soome tulumaksumäär langes 24,5%-lt 20%-le. Seadus jõustub 1. jaanuar 2014. Maksumäära muutust on arvestatud edasilükkunud tulumaksuvara arvutamisel, mistõttu vara väärtus kahanes 543 tuhande euro võrra.

⁴ Edasilükkunud tulumaksuvara Leedu tütaretevõttes tuleneb ajutistest erinevustest seoses uurimis- ja arendustegevuskuludega ning arvestatud sotsiaalkindlustusmaksuga puhkusreservilt.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

12. Kasum aktsia kohta

Tavapuhaskasumi arvutamiseks aktsia kohta jagatakse emaettevõtte lihtaktsionäride käsutusse jääv puhaskasum majandusaasta jooksul käibelolevate lihtaktsiate kaalutud keskmise arvuga.

Lahustatud puhaskasumi arvutamiseks aktsia kohta jagatakse emaettevõtte lihtaktsionäride käsutusse jääv puhaskasum majandusaasta jooksul käibelolevate lihtaktsiate kaalutud keskmise arvuga, millele on liidetud nende lihtaktsiate kaalutud keskmine arv, mis võidakse väljastada juhul, kui kõik lahustatud mõjuga potentsiaalsed lihtaktsiad konverteeritakse lihtaktsiateks.

Alljärgnevas tabelis on toodud tavapuhaskasumi ja lahustatud puhaskasumi arvutamisel aluseks võetud andmed tulude ja aktsiate kohta:

	2013	2012
	€000	€000
Puhaskasum (-kahjum) emaettevõtte lihtaktsionäridele	-986	-5 516
Puhaskasum (-kahjum) emaettevõtte lihtaktsionäridele lahustatud aktsiakasumi arvutamiseks	-986	-5 516
	2013	2012
Lihtaktsiate kaalutud keskmine arv*	2 940 500	2 940 500
Lahustamise mõju:		
Aksiaoptioonid	26 138	30 617
Lahustatud puhaskasumi arvutamisel arvesse võetavate lihtaktsiate kaalutud keskmine arv*	2 966 638	2 971 117
	2013	2012
Tavapuhaskasum aktsia kohta	-€0.34	-€1.88
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta	-€0.33	-€1.86

* Aktsiate kaalutud keskmise arvu leidmisel on võetud arvesse aasta jooksul tehtud omaaktsiatehingute kaalutud keskmist mõju ja 5–6 aasta pikkuse lunastamistähtajaga aksiaoptioone.

Aruandluskupäeva ja käesoleva finantsaruannete koostamise vahel pole lihtaktsiatega või potentsiaalsete lihtaktsiatega tehtud ühtegi muud tehingut.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

13. Materiaalne põhivara

Materiaalne põhivara koosneb arvutiseadmest, mööblist ja autost.

	Materiaalne põhivara
	€000
Soetusmaksumus	
Seisuga 1. jaanuar 2012	494
Soetused	147
Seisuga 31. detsember 2012	641
Soetused	40
Müügid	-1
Seisuga 31. detsember 2013	680
Kulum ja vara väärtuse langus	
Seisuga 1. jaanuar 2012	-342
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-79
Seisuga 31. detsember 2012	-421
Aruandeaasta amortisatsioonikulu	-80
Müügid ja mahakandmised	1
Seisuga 31. detsember 2013	-500
Bilansiline jääkväärtus	
Seisuga 31. detsember 2013	180
Seisuga 31. detsember 2012	220

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

14. Immateriaalne põhivara

	Ettevõttesiseselt loodud vara ¹	Muu immateri- aalne vara ²	Kokku
	€000	€000	€000
Soetusmaksumus			
Seisuga 1. jaanuar 2012	1 964	126	2 090
Soetused	16	13	29
Seisuga 31. detsember 2012	1 980	139	2 119
Soetused	115	88	203
Müügid ja mahakandmised	-266	-24	-290
Seisuga 31. detsember 2013	1 829	203	2 032
Amortisatsioon ja vara väärtuse langus			
Seisuga 1. jaanuar 2012	-1 178	-106	-1 284
Amortisatsioonikulu (lisa 10.5)	-190	-15	-205
Seisuga 31. detsember 2012	-1 368	-121	-1 489
Amortisatsioonikulu (lisa 10.5)	-349	-49	-398
Müügid ja mahakandmised	266	24	290
Seisuga 31. detsember 2013	-1 451	-146	-1 597
Bilansiline jääkväärtus			
Seisuga 31. detsember 2013	378	57	435
Seisuga 31. detsember 2012	612	18	630

¹31. detsembri 2013 seisuga koosneb ettevõtte sees loodud vara tarkvaraprogrammidest Stafflogic, e-Health, Public Finance Management Suite ja Axapta kapitaliseeritud arenduskuludest.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

14. Immateriaalne põhivara (jätk)

- ▶ Manufacturing Execution System (MES) on platvorm, mis võimaldab ettevõttes toimivate tootmisprotsesside automatiseerimist. Tarkvara arendamine viidi lõpule 2013. aastal.
- ▶ E-Health Suite on tervele riigile või piirkonnale mõeldud täisintegreeritud e-tervise lahendus, mis võimaldab paremat patsiendihooldust, tõhusamat haiglate haldamist, tervishoiukulutuste kontrolli all hoidmist ja patsiendi tervise teabe kättesaadavaks tegemist kõigile tervishoiuasutustele. Tarkvara arendamine viidi lõpule 2011. aastal.
- ▶ 2013. aasta jooksul kapitaliseeriti Axapta arenduskulud summas 4 tuhat eurot ning amortiseeriti summas 8 tuhat eurot.

MESi, e-Healthi, Stafflogicu ja BESi vara väärtuse langust kontrolliti bilansikuupäeva seisuga, kasutades prognoositavate rahavoogude diskonteerimise meetodit. Sealjuures võeti aluseks tulevaste projektide oodatava tuluga seotud prognoositavad rahavood. Juhtkond hindas projektide võitmise võimalust ja koostas korrigeeritud rahavoogude prognoosi. Rahavoogude prognoosi koostamisel võeti arvesse müügi- ja projektijuhtide, arendajate ja juhtkonna kogemusi. Väärtuse languse kontrolli tulemusena leiti, et raha teeniva üksuse varadega seotud kaetav väärtus on suurem kui selle bilansiline jääkväärtus. Õiglase väärtuse langust tuleks kontrollida igal aastal, kasutades ajakohastatud rahavoogude prognoosi.

Juhtkonna parimate teadmiste kohaselt on parim meetod PFMi, e-Healthi ja Stafflogicu amortiseerimiseks vara väärtuse proportsionaalne mahakandmine, võttes aluseks oodatavad tulud, mida korrigeeritakse hanke võitmise võimalusega. 2013. aastal kandis Kontsern maha 341 tuhat eurot (2012: 183 tuhat). StaffLogicu ja BESi jääkväärtus peale vara väärtuse langust on 0 eurot.

Kõigi ettevõttesiseselt loodud varade kasutusväärtuse arvutamine sõltub peamiselt järgmistest eeldustest:

- ▶ hangete võitmise tõenäosus,
- ▶ hangete brutokasum,
- ▶ diskontomäärad.

Hangete võitmise tõenäosus – juhtkond lähtub hangete võitmise tõenäosuse prognoosimisel oma parimatest teadmistest ja lähtub sellest tõenäosusest kõigi tuluprognooside koostamisel.

Hangete brutokasum – hangete brutokasumi arvutamisel lähtub juhtkond oma parimatest teadmistest tulevaste hangete kohta ja senistest kogemustest. Programmi PFM puhul moodustas juhtkond eraldise projektide tarnekulude katmiseks, et säilitada konservatiivsus ja maandada ootamatute kulude tekkimise riski, mis tuleneb eeskätt vähestest teadmistest välisturgude kohta. Eraldis moodustab 15% kõigist prognoositavatest kuludest.

Diskontomäärad – diskontomäärad kajastavad praegust hinnangut spetsiifilistele riskidele, võttes arvesse raha väärtust ajas ja alusvarade eraldiseisvaid riske, mida ei ole rahavoogude prognoosimisel arvesse võetud. Diskontomäär arvutatakse Kontserni ja selle tegevussegmentidega seotud spetsiifiliste asjaolude põhjal ja see tuleneb Kontserni keskmisest kaalutud kapitali hinnast. Keskmise kaalutud kapitali hind võtab arvesse nii võlakohustusi kui ka omakapitali hinda. Omakapitali hind tuletatakse Kontserni investorite tehtud investeeringute eeldatavast tootlusest. Võlakohustuste suurus põhineb intressiga laenudel, mida Kontsern on kohustatud teenindama. Beeta riskitegureid hinnatakse üks kord aastas avalike turuandmete alusel. Samuti lisatakse eraldi programmi põhjal riskipremia. Kontsern kasutas diskontomääraks 25%.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

14. Immateriaalne põhivara (jätk)

²Muu immateriaalne vara koosneb kolmandatelt osapooltelt ostetud tarkvaralitsentsidest, mida kasutatakse arendustegevuse toetamisel.

31. detsembri 2013. aasta seisuga oli firmaväärtus 1 322 tuhat eurot (2012: 1 322 tuhat). Firmaväärtuse osas, mis kajastati Soome tütarettevõtte Nortal OY omandamisel, on läbi viidud firmaväärtuse test. Testimisel kasutati kolme järgneva aasta eeldatavaid diskonteeritud rahavoogusid. Tuginedes testile, kus kasutati nelja aasta eeldatavaid rahavooge ning väga konservatiivset diskontomäära (25%) jõuti järeldusele, et firmaväärtusega seonduva ettevõtte kaetav väärtus ületab bilansilist väärtust rohkem kui neli korda, mistõttu puudub vajadus firmaväärtuse allahindamiseks.

Alljärgnevas tabelis on välja toodud firmaväärtuse tundlikkus diskontomäära ning prognoositavate tulude muutuse suhtes (kõige olulisemad tegurid firmaväärtuse testis). Nende faktorite mõju Kontserni maksueelsele kasumile on järgnev:

Diskontomäära muutus

Müügitulu muutus -10%

-10%	-144
-5%	-170
+5%	-219
+10%	-242

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

15. Finantsvarad ja –kohustused

15.1 Pikaajalised finantsinvesteeringud

	2013	2012
	€000	€000
Muud pikaajalised finantsinvesteeringud ¹	156	106
Investeeringud sidusettevõtetesse (lisa 8)	37	126
Muud pikaajalised nõuded	18	25
Laenud ² ja intressinõuded	0	170
Pikaajalised finantsinvesteeringud kokku	212	427

¹ Muud finantsinvesteeringud sisaldavad investeeringut ettevõtetesse Fits.me LTD (Suurbritannia) ja Plumb OÜ (Eesti) summas 91 tuhat eurot (2012: 41 tuhat eurot) ning peamise äritegevusega mitteseotud pikaajalisi varasid (suusakuuortide apartementide, golfi- ja tenniseklubide osakud) summas 65 tuhat eurot (2012: 65 tuhat eurot).

² 2011. aastal andis Kontsern välja 97 tuhande euro suuruse laenu Kriit OÜ-le, mille tagasimaksmine toimub ühes osas laenulepingu tähtajal. Laenuintress on 10% aastas ja laenulepingu tähtaeg on 7. veebruar 2016. 31. detsembri 2013. aasta seisuga hindas juhtkond Kriit OÜ finantsseisu ja tuleviku väljavaateid ning jõudis järeldusele, et laenukoost Kriit OÜ vastu tuleb täies ulatuses alla hinnata. Detailsem informatsioon on toodud lisa 10.6.

2012. aastal andis Kontsern välja 50 tuhande euro suuruse laenu Eesti ettevõttele Plumb OÜ, mille tagasimaksmine toimub ühes osas laenulepingu tähtajal ja laen on konverteeritav aktsiateks. Laenuintress on 10% aastas ja laenuleping lõpeb 2014. aastal. Oktoobris 2013 otsustas Kontsern laenu konverteerida Plumb OÜ aktsiateks ning neid kajastakse pikaajalise finantsinvesteeringuna.

15.2 Finantskohustused

	2013	2012
	€000	€000
Pikaajaliste laenukohustuste lühiajaline osa ¹	1 051	951
Lühiajalised kokku	1 051	951
Pikaajalised laenud ¹	4 156	5 177
Laenukohustus ja intressivõlg ainuaktsionärile ²	34	2 787
Pikaajalised kokku	4 190	7 964
Muud finantskohustused kokku	5 241	8 915

¹ Pikaajalise laenukohustuse lühiajaline osa koosneb investeerimislaenudest kogusummas 1 051 tuhat eurot (2012: 951 tuhat).

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

15.2. Finantskohustused (jätk)

Kontserni pikaajaliste pangalaenude intressimäärad on seotud kolme kuu EURIBORiga, millele lisandub marginaal 1,95% - 3,15%. Marginaal on seotud Kontserni finantssuhtarvudega. 2013. aastal ei täitnud Kontsern ühte laenu tingimust, mille kohta juhtkond sai pangalt kinnituse, et tingimuse mittetäitmine ei too kaasa laenu tagasikutsumist. Laenuga summas 1 737 tuhat eurot (2012: 2 028 tuhat) kaasneb Krediidi ja Ekspordi Garanteerimise Sihtasutuse KredEx väljastatud laenugarantii. Lisatagatisena on AS Nortal varadele sõlmitud kommertsandileping. Laenutähtaeg on 2020. aastal. Laenu, summas 3 470 tuhat eurot (2012: 4 100 tuhat) tähtajaga 2018. aasta, lisatagatisena on panditud Nortal Oy aktsiad, Nortal AS-i ja Nortal UAB aktsiad.

² 31 detsember 2013 seisuga koosnes pikaajaline kohustus ainuaktsionäri ees intressikohustusest. Ainuaktsionäriilt saadud laen 2010. aastal ning osa tekkinud intressikohustusest tasaarveldati suurenenud osaluse vastu Nortal AS aktsiakapitalis. Detailsem informatsioon on avalikustatud lisas 18.

15.3 Õiglase väärtus

Alljärgnevalt on välja toodud Kontserni finanstinstrumentide klasside bilansilised ja õiglased väärtused.

	Bilansiline väärtus		Õiglase väärtus	
	2013	2012	2013	2012
	€000	€000	€000	€000
Finantsvarad				
Nõuded, ettemaksed ja pooleliolevad projektid kokku	9 410	9 991	9 410	9 991
Raha	3 269	4 362	3 269	4 362
Pikaajalised nõuded	5	129	5	129
Kokku	12 684	14 482	12 684	14 482
Finantskohustused				
Võlad tarnijatele	-1 886	-2 130	-1 886	-2 130
Pikaajalised laenud	-4 190	-7 964	-4 190	-7 964
Lühiajalised laenud	-1 051	-951	-1 051	-951
Kokku	-5 241	-11 045	-5 241	-11 045

Finantsvara ja -kohustuse õiglase väärtus on summa, mida oleks võimalik instrumendi eest saada tavapärase turutehingu korral teadlike osapoolte vahel, välja arvatud sundmüügi korral. Kõik ülalpool välja toodud varade ja kohustuste õiglased väärtused kuuluvad õiglase väärtuse määramise süsteemis kategooriasse 3, mille puhul peamised sisendid ei ole vaadeldavad.

Õiglase väärtuse leidmiseks kasutati järgmisi meetodeid:

- Raha, nõuded ostajate vastu, muud lühiajalised nõuded, kohustused tarnijate ees ja muud lühiajalised finantskohustused on loetud samaväärseteks nende õiglase väärtusega kuna nende arveldamine jääb järgneva aasta sisse.
- Pikaajaliste antud ja võetud laenude õiglase väärtuse leidmisel on kasutatud diskonteeritud rahavoogude meetodit, kasutades diskontomäärana intressimäära, mida laenu väljastaja bilansipäeva seisuga kasutab. Tulenevalt asjaolust, et kõigi laenude intressimäärad on seotud EURIBOR-iga on eeldatava õiglase väärtuse ja raamatupidamisliku väärtuse vahe loetud ebaoluliseks.

EY 23.05.2014
K.N.
FOR IDENTIFICATION
PURPOSES ONLY

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

15.4 Finantsriskide juhtimise eesmärgid ja põhimõtted

Kontserni peamised finantskohustused peale tuletisinstrumentide koosnevad laenudest, võlgnevustest tarnijatele ja teistele isikutele ning finantstagatise lepingutest. Nende finantskohustuste peamine eesmärk on rahastada Kontserni äritegevust ja luua tagatiseid tegevuse toetamiseks. Laenud, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, nagu ka raha ja lühiajalised hoiused tulenevad otseselt Kontserni äritegevusest.

Kontsern on avatud järgmistele riskidele: intressirisk, valuutarisk, krediidirisk ja likviidsusrisk.

Kontserni tippjuhtkond kontrollib riskide juhtimist ja on kehtestanud nende juhtimiseks allpool kokku võetud põhimõtted.

Intressimäära risk

Intressirisk seisneb ohus, et finantsinstrumendiga seotud tulevaste rahavoogude õiglane väärtus muutub seoses turul kehtivate intressimäärade muutumisega. Kontserni riskipositsioon turul kehtivate intressimäärade muutumise suhtes on seotud peamiselt Kontserni pikaajaliste ujuva intressimääraga võlakohustustega.

Kontserni põhimõte on hoida arvelduskrediit fikseeritud intressimääraga, pikaajalised võetud laenud aga muutuva intressimääraga. Juhtkond on otsustanud mitte sõlmida intressimäära vahetustehinguid ega kasutada muid finantsinstrumente, et tagada vajadusel võlgade ennetähtaegsete tagasimaksete ja laenude refinantseerimise paindlikkus.

Tundlikkus intressimäära suhtes

Järgmises tabelis on näidatud laenude tundlikkus mõistlikult võimaliku intressimäärade muutuse suhtes. Ujuva intressimääraga saadud laenud mõjutavad Kontserni maksustamiselset kasumit alljärgnevalt:

	Suurenemine (baaspunktides)	Mõju maksustamisele kasumile
2013		€000
	+50	-28
	+100	-57
	+150	-85
2012		
	+50	-33
	+100	-66
	+150	-98

Intressimäära tundlikkusanalüüsis võetakse oletatava baaspunktide liikumise aluseks praegune turukeskkond, mille volatiilsus on märkimisväärselt suurem kui varasematel aastatel.

Valuutarisk

Valuutarisk seisneb ohus, et finantsinstrumendiga seotud tulevaste rahavoogude õiglane väärtus muutub seoses valuutakursside muutumisega. Kontserni riskipositsioon valuutakursi muutuse riskide suhtes on seotud Kontserni äritegevusega (kui tulu või kulu on denomineeritud Kontserni arvestusvaluutast erinevas valuutas) ja Kontserni puhasinvesteeringutega välismaistesse tütarettevõtetesse, kelle arvestusvaluuta ei ole euroga seotud.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

15.4. Finantsriskide juhtimise eesmärgid ja põhimõtted (jätk)

Kontsern on sõlminud müügilepinguid, mille arvestusvaluuta on USA dollar ja Omaani riaal (OMR). OMR on seotud USA dollariga ja sellest tulenevalt on Kontsernil ühe valuuta (USA dollari) kursi kõikumise risk. Kontserni juhtkond analüüsib kaks korda aastas, kuivõrd on võimalik valuutariski juhtida, kasutades juba sõlmitud lepingutest tulenevate tehingute puhul riskimaandusinstrumente. Analüüsi aluseks on kättesaadav teave finantsturgude, poliitilise ja majandusliku keskkonna kohta ning juhtkonna ootused. 2012. ja 2013. aasta kõigi analüüside tulemused näitasid, et Kontsern ei tohiks sõlmida finantsinstrumentide lepinguid USA dollari kursi kõikumise riski maandamiseks. Peamine vahend valuutariski maandamiseks on sellise olukorra saavutamine, et kõik selliste lepingutega seotud kulud (välja arvatud töötajatele makstav tasu) kõikides ettevõtetes (välja arvatud tütarettevõtte Omaanis) põhineksid müügilepingutega samal arvestusvaluutal. Omaani tütarettevõttes on töötajatele makstava tasu ametlikuks valuutaks Omaani riaal.

Tundlikkus valuutakursi muutuste suhtes

Alltoodud tabelis on näidatud maksueelse kasumi tundlikkust võimaliku USA dollari kursi muutumise suhtes juhul, kui kõik teised muutujad jäävad konstantseks. Rahaliste varade ja kohustuste, sealhulgas määratlemata valuuta tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutumine mõjutab Kontserni maksustamiseelset kasumit. Kontserni riskipositsioon kõigi muude valuutadega seotud valuutariskide suhtes ei ole oluline.

	Muutus USA dollari kursis	Mõju maksustamis- eelsele kasumile €000
2013	+10%	-112
	-10%	137
2012	+10%	-55
	-10%	23

Krediidirisk

Krediidiriski all mõeldakse riski, et teine lepingupool ei täida oma finantsinstrumendist või kliendilepingust tulenevaid kohustusi, mis toob omakorda kaasa rahalise kahju. Kontserni riskipositsioon krediidiriski suhtes on seotud äritegevusega (eelkõige nõuetega ostjate vastu) ja finantstegevusega.

Nõuded ostjate vastu

Klientidega seotud krediidiriski juhib iga äriüksus ise, lähtudes Kontsernis kehtivatest põhimõtetest ja reeglitest ning alludes sellealasele järelevalvele. Klientide krediitkvaliteeti hinnatakse ja teenuse osutamise lepingud sõlmitakse üksnes nende klientidega, kes suudavad eeldatavasti oma kohustusi täita. Oluline osa tulust on seotud valitsusasutuste, Maailmapanga ning telekommunikatsiooni-, tervise-, finants-, kindlustus-, tootmis- ja muude sektorite juhtivate ettevõtetega, keda peetakse võimeliseks oma kohustusi täitma.

Kõigi klientide puhul analüüsitakse vara väärtuse langust vajadust eraldi igal aruandluskupäeval. Arvutuste aluseks võetakse tegelikud varasemad andmed ja iga kliendi hetkeolukord. 31. detsembri 2013 seisuga kajastas Kontsern 82 tuhande euro suurust nõuete väärtuse langust (31. detsembri 2012 seisuga 651 tuhat).

Kontsern hindab ostjate vastu olevate nõuete kontsentreerumise riski madalaks, kuna kliendid asuvad erinevates õigusruumides ja tööstusharudes ning tegutsevad üldjoones sõltumatutel turgudel. Kontserni maksimaalne krediidiriskile avatud summa 31. detsembri 2013 ja 2012 seisuga on ära toodud lisades 15 ja 16, välja arvatud finantstagatised.

EY 29.05.2014
ku
FOR IDENTIFICATION
PURPOSES ONLY

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

15.4. Finantsriskide juhtimise eesmärgid ja põhimõtted (jätk)

Finantsinstrumendid ja rahalised hoiused

Pankade ja finantsinstitutsioonide võlgnevustega seotud krediidiriski haldab Kontserni finantsosakond, järgides Kontsernis kehtestatud põhimõtteid. Ülejäävaid vahendeid ei investeerita ning Kontsern sõlmib üksnes tähtjaliste hoiuste lepinguid.

Likviidsusrisk

Kontsern jälgib kassahalduse aruandlussüsteemi abil jooksvalt vahendite puudujäägi riski.

Kontserni eesmärk on hoida vahendite jätkuvus ja paindlikkus tasakaalus, kasutades selleks arvelduskrediiti, pangalaenu, kapitali- ja kasutusrenti ning järeelmaksuga ostulepinguid.

Alltoodud tabelis on toodud kokkuvõte Kontserni finantskohustustest, mille aluseks on lepingulised diskonteerimata maksed.

31. detsembril 2013

lõppenud majandusaasta	Alla 3 kuu	3-12 kuud	1-7 aastat	Kokku
	€000	€000	€000	€000
Intressi kandvad laenud	307	1 039	4 459	5 805
Muud kohustused	84	0	0	84
Võlad tarnijatele	1 802	0	0	1 802
Finantstagatislepingud	151	425	1 883	2 459
	2 344	1 464	6 342	10 150

31. detsembril 2012

lõppenud majandusaasta	Alla 3 kuu	3-12 kuud	1-7 aastat	Kokku
	€000	€000	€000	€000
Intressi kandvad laenud	154	946	5 704	6 804
Muud kohustused	156	0	0	156
Võlad tarnijatele	1 974	0	0	1 974
Finantstagatislepingud	165	161	113	438
	2 449	1 107	5 817	9 372

Riskide ülemäära suur kontsentratsioon

Kontsentratsioon tekib siis, kui suur hulk lepingupooli tegutseb sarnastel tegevusaladel või samas geograafilises piirkonnas, või kui neil on sellised majanduslikud jooned, mille tõttu majanduslikud, poliitilised või muud olud mõjutavad nende lepinguliste kohustuste täitmise võimet ühtemoodi. Kontsentratsioon näitab Kontserni tulemusnäitajate suhtelist tundlikkust konkreetset segmenti mõjutavate sündmuste suhtes.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

16. Nõuded, ettemaksed ja pooleliolevad projektid

	2013	2012
	€000	€000
Nõuded ostjate vastu ¹	6 073	5 981
Pooleliolevad projektid ²	2 645	2 989
Ettemaksed teenuste eest	411	443
Maksude ettemaksed ³	149	105
Muud lühiajalised nõuded ⁴	80	234
Valitsuselt saadaolev sihtfinantseering (lisa 10.1)	52	239
Nõuded, ettemaksed ja pooleliolevad projektid kokku	9 410	9 991

¹Kõik nõuded ostjate vastu muutuvad sissenõutavaks 12 kuu jooksul. Kontserni juhtkond kajastas kõik vajalikud väärtuse langused ja leidis, et nõuded ostjate vastu on bilansiliselt samaväärsed nende varade õiglase väärtusega. 31. detsembri 2013. aasta seisuga on Kontsern alla hinnanud 82 tuhande (2012: 1 760 tuhat) euro suuruse nõude. Lisainformatsioon on toodud lisa 15.4.

31. detsembri seisuga on ostjate vastu olevate nõuete aegumine alljärgnev:

	Kokku	Tähtaeg ei ole ületatud ja väärtus ei ole langenud	Tähtaeg ületatud, kuid väärtus ei ole langenud				
			< 30 päeva	30–60 päeva	61–90 päeva	91–120 päeva	> 120 päeva
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2013	6 073	5 965	102	3	0	3	0
2012	5 981	5 448	190	151	181	8	3

²29. mai 2014 seisuga oli 31. detsembril 2013 kajastatud pooleliolevate projektide kohta esitatud arveid 1 642 tuhande euro eest, millest kliendid on ära maksnud 1 237 tuhat eurot. Kontserni juhtkond usub, et kõigi pooleliolevate projektide saldode kohta esitatakse arved ja need on lühiajaliselt laekuvad.

³Maksude ettemaksed jagunevad erinevate maksuliikide kaupa alljärgnevalt:

	2013	2012
	€000	€000
Käibemaks	116	82
Muud maksud	33	23
Maksude ettemaksed kokku	149	105

*31. detsembri 2013 seisuga moodustab muudest maksudest kõige olulisema osa ettemakstud ettevõtte tulumaks summas 21 tuhat eurot (2012: 23 tuhat) ja ettemakstud sotsiaalkindlustusmaksud 12 tuhat eurot (2012: 0 tuhat).

⁴Muud lühiajalised nõuded 31. detsembri 2013 seisuga koosnevad tagatistest, töötajatelt saadaolevatest nõuetest ja muudest nõuetest.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

17. Raha

	2013	2012
	€000	€000
Raha kassas ja arvelduskontodel	3 266	4 362
Raha teel	3	0
Raha kokku	3 269	4 362

Arvelduskontodel olev raha teenib intressi ujuvate intressimäärade alusel, mis põhinevad pangas kehtivatel hoiuste intressimäärade igapäevastel noteeringutel. Kontsern kasutab äriühingu Nortal AS kontoga seotud üleöödeposiiti. Üleöödeposiidi pealt teenitakse intressi, mis sõltub konkreetse päeva olukorrast finantsturgudel ja hoiusesummast. 31. detsembri 2013 seisuga on üleööhoiusel 830 tuhat eurot (2012: 1 363 tuhat).

31. detsembri 2013 seisuga oli Kontsernil kasutusse võtmata fikseeritud laenuvõimalusi summas 2 417 tuhat eurot (2012: 2 417 tuhat).

Arvelduskrediidi leping summas 1 917 tuhat eurot on kehtiv kuni 31. maini 2014. aastani. Arvelduskrediidi intress on 4.50%. Arvelduskrediidi leping summas 500 tuhat eurot kehtib kuni pole teistmoodi kokku lepitud. Aastane intressimäär laekumata arvelduskrediidi summalt igal ajahetkel on ühe nädala EURIBOR, millele lisatakse 2,0% marginaal. Arvelduskrediidid on väljastatud eurodes. Kõik Kontserni ettevõtted saavad kasutada korraga arvelduskrediiti summas kuni 1 917 tuhat eurot.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

18. Emiteeritud aktsiakapital ja reservid

Emiteeritud aktsiad

	2013	2012
Lihtaktsiad *	2 940 500	2 940 500
	2 940 500	2 940 500

Emiteeritud ja täielikult tasutud lihtaktsiad

1. jaanuar 2012 seisuga	2 940 500
Muutused 2012 aastal	0
31. detsember 2012 seisuga	2 940 500
Muutused 2013 aastal	0
31. detsember 2013 seisuga	2 940 500

Ülekurss

	€000
1. jaanuar 2012 seisuga	0
Tehingud vähemusosalusega (Lisa 7)	-1
31. detsember 2012 seisuga	-1
Muutused 2013 aastal	0
31. detsember 2013 seisuga	-1

* Aktsiad on nimiväärtuseta.

Muud kapitalireservid

Muud reservid

30. detsember 2013 otsustas Nortal AS-i ainuaktsionär suurendada aktsiakapitali 1 tuhande euro võrra. Nimiväärtuse suurendamiseks tasub ainuaktsionär 2 900 tuhat eurot, millest 1 tuhat on olemasoleva aktsiakapitali suurendamiseks ning 2 899 tuhat eurot kantakse ülekurssi. Vastavalt Nortal AS ainuaktsionäri otsusele toimus aktsia nimiväärtuse suurendamine ja ülekursi eest tasumine mitterahalises vormis nõude tasaarveldusena. Ainuaktsionäri nõue Nortal AS vastu on summas 2 900 tuhat eurot, mis tuleneb ainuaktsionäri poolt väljastatud laenust aastal 2010. Summa koosneb laenujäägist 2 461 tuhat eurot ja kogunenud intressist, mis tehingupäeva seisuga ulatus 439 tuhande euron. Laenujäägi ja kogunenud intressi summa kokku tehingupäeval oli 2 934 tuhat eurot, mistõttu peale tasaarveldust jäi ainuaktsionäril Nortal AS vastu üles nõue summas 34 tuhat eurot.

20. märts 2014 registreeriti aktsiakapitali suurendamine mitterahalise sissemakse teel.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

18. Emiteeritud aktsiakapital ja reservid (jätk)

Aksiaoptsioonide reserv

31. detsembri 2013 seisuga oli väljastatud 25 913 aksiaoptsiooni (2012: 25 750). Võttes aluseks osaliselt täidetud tingimused ja juhtkonna hinnangu nende töötajate ja tippjuhtide tõenäolise arvu kohta, kes töötavad Kontserni heaks 31. detsembri 2014 seisuga, on 2013. aasta aksiaoptsioonide maksumus 68 tuhat eurot (2012: 57 tuhat). Täpsem informatsioon on esitatud lisas 23.

Kohustuslik reservkapital

31. detsembri 2013 seisuga oli kohustusliku reservkapitali suurus 353 tuhat eurot (2012: 328 tuhat). Eesti Vabariigi äriseadustiku ja emaettevõtte põhikirja kohaselt teeb emaettevõtte igal majandusaastal aktsionäridele kuuluvast puhaskasumist vähemalt 5% eraldise kohustuslikku reservkapitali, kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist.

Valuutakursi muutuste reserv

Valuutakursi muutuste reservi abil kajastatakse välismaiste tütarettevõtete finantsaruannete välisvaluutast ümberarvestamisel tekkinud kursivahet.

19. Dividendide jaotamise ettepanekud ja nende väljamaksmine

2013. aastal dividende ei makstud ning Kontserni juhtkond kavatseb teha ettepaneku jätta dividendid välja maksmata ja kanda 2013. aasta kahjum jaotamata kasumisse.

20. Eraldised

	Eraldised tarkvaraarenduse -ga seotud kokkulepetele
	€000
1.jaanuar 2012 seisuga	20
Kasutatud	-20
Aasta jooksul moodustatud	1 452
31.detsember 2012 seisuga	1 452
Kasutatud	-1432
Aasta jooksul moodustatud	176
31.detsember 2013 seisuga	196
Lühiajalised	186
Pikaajalised	10

Eraldised tarkvaraarendusega seotud kokkulepetele

Eraldise moodustamise alus on projekti eelarvelised kulud ja saadaolev tulu osutamata teenustelt. 1. jaanuari 2013 seisuga oli eraldise summa 1 452 tuhat eurot. Suurem osa projektidest teostati 2013. aastal ja eraldise summa 1 432 tuhat eurot, mis oli eraldatud täide viidud projektile, kasutati ära. 31. detsembri 2013 seisuga vaadati üle kõigi lõpetamata projektide eelarved ja lähtuvalt sellest kajastas Kontsern eeldatava kahjumi summas 196 tuhat eurot üleandmise kohustusega kokkulepetele ja osadele kokkulepetele, mis on seotud teenuse osutamise lisakuludega. See eraldis tasaarveldatakse eelduste kohaselt 2014. ja 2015. aastal.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

21. Viitvõlad ja tulevaste perioodide tulud

	2013	2012
	€000	€000
Töötajatega seotud viitvõlad ¹	2 447	2 646
Tulevaste perioodide tulud ²	973	752
Muud viitvõlad ³	692	881
Viitvõlad ja edasilükkunud tulud kokku	4 112	4 279

¹ Töötajatega seotud viitvõlad koosnevad alljärgnevatest kuludest:

	2013	2012
	€000	€000
Puhkusereserv	1 721	1 861
Töötasud	727	785
Töötajatega seotud viitvõlad kokku	2 447	2 646

² Tulevaste perioodide tulud koosnevad alljärgnevatest kirjetest:

	2013	2012
	€000	€000
Ettemakstud tulu litsentsitoe eest	267	444
Klientide ettemaksed	706	308
Tulevaste perioodide tulud kokku	973	752

³ Muud viitvõlad koosnevad alljärgnevatest kuludest:

	2013	2012
	€000	€000
Litsentsitoe ja allhangetega seotud viitvõlad	135	211
Töötajatele makstavad preemiad	435	478
Muud viitvõlad	122	192
Muud viitvõlad kokku	692	881

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

22. Pensionid ja muud töösuhtejärgsete hüvitiste skeemid

Soome tütarettevõtte pensioniskeemi haldab ettevõtteväline pensionikindlustusettevõtte. Pensioniskeemi alusel tehtavad sissemaksed kajastatakse kasumiaruandes nende maksmise perioodil ja neid haldavad kolmandad isikud. Äriühingule ei teki selle alusel kahju hüvitamisega seoses mingeid kohustusi. Juhtkond ei pea vajalikuks korraldada kindlustusse puutuvaid või muid hindamisi.

2013. aasta sissemaksete summa oli €1 746 tuhat (2012: 1 973 tuhat).

23. Aktsiapõhised makseskeemid

Tippjuhtide tasustamisskeemi kohaselt antakse emajärgsete aktsiaoptsioonide neile emajärgsetes töötavatele tippjuhtidele, kes on äriühingu heaks töötanud kauem kui 42 kuud. Kõikide optsioonide realiseerimise hind on võrdne optsiooni aluseks olevate aktsiate turuväärtusega optsiooni võimaldamise kuupäeval. Aktsiaoptsioonid antakse üle, kui Kontserni EBITDA suhtes seatud eesmärgid perioodiks 1. juunist 2011 kuni 30. juunini 2014 on täidetud ja tööleping või juhatuse liikme leping kehtib vähemalt 31. detsembrini 2014. Kui need kriteeriumid pole täidetud, aktsiaoptsioonide üle ei anta.

Aktsiaoptsioonide õiglast väärtust hinnatakse nende võimaldamise kuupäeva seisuga, kasutades Black-Scholesi mudelil põhinevat optsioonihindamismudelit ja võttes arvesse aktsiaoptsioonide võimaldamise tingimusi.

31. detsember 2013 seisuga on iga võimaldatud optsiooni lepinguline tähtaeg 3,59 aastat (31. detsember 2012: 4,59 aastat). Alternatiivset rahasse ümberarvestamist ei toimu. Kontsern ei ole aktsiaoptsioonide varem rahasse ümber arvestanud.

Üldine töötajate aktsiaoptsioonide skeem

2011. aastal on Kontsern omal äranägemisel võimaldanud Kontserni kuuluvate äriühingute töötajatele (välja arvatud tippjuhtidele), kes töötavad äriühingu juures 31. detsembrini 2014, emajärgsete aktsiaoptsioonide üldise töötajate aktsiaoptsioonide skeemi alusel. Aktsiaoptsioonide üleandmine sõltub Kontserni EBITDA suhtes seatud eesmärkide ja paljude äriüksuste kasumieesmärkide saavutamisest perioodil 1. juunist 2011 kuni 30. juunini 2014. Töötajad peavad olema tööl kuni 31. detsembrini 2014. aastani.

2012. aastal anti Kontserni kuuluvate äriühingute töötajatele täiendavalt emajärgsete aktsiaoptsioonide üldise töötajate aktsiaoptsioonide skeemi alusel, niipea kui nad on tööl olnud 20. augustini 2015. aastal. Aktsiaoptsioonide üleandmine sõltub Kontserni EBITDA suhtes seatud eesmärkide ja paljude äriüksuste kasumieesmärkide saavutamisest perioodil 1. jaanuarist 2012 kuni 31. detsembrini 2014.

Aktsiaoptsioonide õiglast väärtust hinnatakse nende võimaldamise kuupäeva seisuga, kasutades Black-Scholesi mudelil põhinevat optsioonihindamismudelit ja võttes arvesse aktsiaoptsioonide võimaldamise tingimusi. See võtab arvesse ajaloolisi ja eeldatavaid dividende ning Kontserni ja selle konkurentide aktsia hinna kõikumise varieeruvust, et prognoosida suhtelist aktsia tootlikkuse jagunemist.

Opsioonide realiseerimise hind on võrdne optsiooni aluseks olevate aktsiate turuväärtusega optsiooni võimaldamise kuupäeval.

31. detsember 2013 seisuga on iga võimaldatud optsiooni lepinguline tähtaeg 3,59 aastat (31. detsember 2012: 4,59 aastat). Alternatiivset rahasse ümberarvestamist töötajatele ei toimu. Kontsern ei ole selliseid preemiaid varem rahasse ümber arvestanud.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

23. Aktsiaõhised makseskeemid (jätk)

31. detsembri 2013 seisuga oli väljastatud 25 913 aktsiaoptiooni (2012: 25 750).

	Aktsiaoptioonid
	€000
1. jaanuari 2012 seisuga	94
Kasutatud	0
Moodustatud aasta jooksul	57
31. detsembri 2012 seisuga	151
Kasutatud	0
Moodustatud aasta jooksul	68
31. detsembri 2013 seisuga	219

Aktsiaoptiooni reservi väärtus on arvutatud lähtuvalt realiseerimata optioonide arvust, mis aruande päeva seisuga eeldatavasti realiseeritakse. Reserv moodustatakse lähtuvalt aktsiaoptiooni turuhinnast aruandepäeva seisuga kui parim võimalik hinnang turuväärtusele realiseerumise päeval. Eeldatakse, et kulud ilmnevad realiseerumisperioodil 1. jaanuarist 2015 kuni 31. juulini 2017. Võttes aluseks osaliselt täidetud tingimused ja juhtkonna hinnangu nende töötajate ja tippjuhtide tõenäolise arvu kohta, kes töötavad Kontserni heaks 31. detsembri 2014 seisuga, hinnatakse 2013. aasta aktsiaoptioonide väärtuseks 68 tuhat eurot (2012: 57 tuhat).

24. Võlad, ettemaksed ja muud lühiajalised kohustused

	2013	2012
	€000	€000
Maksuvõlad ¹	2 274	2 016
Võlad hankijatele	1 802	1 974
Muud võlad	84	156
Võlad, ettemaksed ja muud lühiajalised kohustused kokku	4 160	4 146

¹ Maksuvõlad jagunevad erinevate maksuliikide kaupa alljärgnevalt:

	2013	2012
	€000	€000
Käibemaks	1 183	825
Sotsiaalmaks	544	585
Üksikisiku tulumaks	456	466
Muud maksud	91	140
Maksuvõlad kokku	2 274	2 016

Muude maksuvõlgade hulka kuuluvad ettevõtte tulumaks, töötuskindlustusmaksed, pensionikindlustusmaksed, ettevõtte tulumaks erisoodustustelt, pensionikindlustus, töötuskindlustusmaks, kinnisvaramaks ja muud maksuvõlad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

25. Tehingud seotud osapooltega

Lisas 6 on toodud informatsioon Kontserni struktuuri kohta koos tütarettevõtete kirjeldusega. Alljärgnevates tabelites on toodud kõigi seotud pooltega aruandeaastal tehtud tehingute väärtused ja saldod 31. detsembri seisuga:

		Müük seotud osapooltele	Ost seotud osapooltelt	Seotud osapoolte võlgnevused*	Võlgnevused seotud osapooltele*
		€000	€000	€000	€000
Sidusettevõtted	2013	139	43	12	0
	2012	269	33	129	0
Aksionäri- seotud osapooled	2013	0	252	0	35
	2012	0	274	0	21

* Summad liigitatakse vastavalt nõuetena ostjate vastu ja võlgadena tarnijatele.

Laenu seotud osapooltele:		Saadud intressid	Seotud osapoolte võlgnevused
Sidusettevõtted	2013	0	0
	2012	10	97
Juhatuseliikmele antud laen	2013	0	0
	2012	4	0

Saadud laenu seotud osapooltelt:		Makstud intressid	Võlgnevused seotud osapooltele
Ainuaktsionär	2013	151	34
	2012	152	2 787

Seotud osapooltega sõlmitavate tehingute tingimused

Seotud pooltega sõlmitud ostu- ja müügilepingud sõlmitakse turutingimustel. Aastalõpu saldod on tagatiseta, intressivabad ja arveldatakse rahas. Ühegi seotud poolte nõude või võla puhul pole saadud või antud ühtegi tagatist. 31. detsembril 2013 lõppenud aruandesaasta kohta kajastas Kontsern nõude väärtuse languses summas €126 tuhat (2012: €0). Neid hinnatakse igal aruandeaastal, võttes arvesse seotud osapoolte finantsseisundit ja turgu, kus seotud pool tegutseb.

Tabelis toodud summad on kajastatud aruandeperioodi jooksul kuludena ja need on seotud Kontserni võtmeisikutega:

	2013	2012
	€000	€000
Töötajate lühiajalised hüvitised	499	522
Aktsiapõhised maksed	56	30
Võtmeisikutele makstav hüvitis kokku	555	552

EY 19.25.2014
FOR IDENTIFICATION
PURPOSES ONLY

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

26. Tingimuslikud kohustused

Kasutusrendiga seotud kohustused: Kontsern rentnikuna

Mittekatkestavate kasutusrendilepingute alusel jaotuvad tulevaste perioodide rendimaksed alljärgnevalt.

	2013	2012
	€000	€000
Kohustuse lühiajaline osa – tähtajaga kuni 1 aasta	2 131	2 326
Kohustuse pikaajaline osa – tähtajaga 1 kuni 5 aastat	1 718	2 164
	3 849	4 490

Tagatised

31. detsembri 2013 seisuga on Kontsern saanud pankadelt ja kindlustusseltsidelt alljärgnevad tagatised, et katta klientide ja rendileandjatega sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi. Lisaks on Kontsern väljastanud solidaartagatise koostöös teiste äripartneritega tagamaks tütarettevõtete võime kohustusi tasuda. Tagatiste summad on välja toodud alljärgnevas tabelis:

	2013	2012
	€000	€000
Tingimusliku kohustuse lühiajaline osa – tähtajaga kuni 1 aasta	575	325
Tingimusliku kohustuse pikaajaline osa – tähtajaga 1 kuni 5 aastat	1 884	113
	2 459	438

Juhtkonna hinnangul on eelmainitud tagatiste realiseerimine ebatõenäoline.

Pikaajalistele laenudele on lisatagatisena kommertstagatise kokkulepe AS Nortal varadele ja Nortal Oy, Nortal AS ja Nortal UAB aktsiad on tagatiseks antud (lisa 15.2).

Soome tütarettevõtte on tagatiseks pannud ärihüpoteegi summas 1 miljonit eurot (2012: 1 miljon), et kindlustada ettevõtte kohustusi Nordea Pankki Suomi Oy ees.

27. Bilansipäevajärgsed sündmused

2014. aastal pikendati Kontserni arvelduskrediidi aeguvat osa ja uueks lõpptähtajaks on 30. juuni 2014.

3. veebruaril 2014. aastal omandas Kontsern 20% osaluse uues asutatud Venemaa äriühingus Nortal OOO ja alates 14. veebruarist 2014 on Kontsern ettevõtte ainuaktsionär.

21. mail 2014 allkirjastas Kontsern lepingu Kriit OÜ aktsiate müügiks. Aktsiad antakse omandajale üle 25. juuni 2014 eeldusel, et ükski Kriit OÜ aktsionär ei kasuta eelnevalt oma eelisostuõigust.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

28. Emaettevõtte konsolideerimata kasumiaruanne

31. detsembril 2013 lõppenud aasta kohta

Emaettevõtte peamised konsolideerimata finantsaruanded on esitatud lisades 28- 31 kooskõlas Eesti Raamatupidamise seadusega ja ei ole nõutud IFRSi (kohandatud Euroopa Liidu järg) põhjal ettevalmistatud finantsaruannete jaoks. Need konsolideerimata peamised finantsaruanded ei ole emaettevõtte finantsaruanded, nagu defineeritud IAS 27-s (Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded).

	2013	2012
	€000	€000
Müügitulud	14 093	17 195
Muud äritulud	806	998
Äritulud kokku	14 899	18 193
Müüdud kaupade ja teenuste kulud	-4 355	-5 765
Muud tegevuskulud	-2 502	-4 976
Tööjõukulud	-9 280	-11 035
Tegevuskulud kokku	-16 137	-21 776
EBITDA	-1 238	-3 583
Kulum, amortisatsioon ja põhivara väärtuse langus	-418	-384
Muud kulud	-29	-88
Ärikasum (-kahjum)	-1 685	-4 055
Finantstulud	1 355	1 842
Finantskulud	-591	-454
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-921	-2 667
Tulumaks	0	0
Aruandeaasta puhaskasum (kahjum)	-921	-2 667

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

29. Emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruanne

Seisuga 31. detsember

	2013	2012
	€000	€000
Materiaalne põhivara	50	68
Immateriaalne põhivara	498	648
Pikaajalised finantsinvesteeringud	8 397	8 635
Põhivara kokku	8 945	9 351
Nõuded, ettemaksed ja lõpetamata projektid	5 363	5 956
Raha	840	1 374
Käibevara kokku	6 203	7 330
VARAD KOKKU	15 148	16 681
Aktsiakapital	1 879	1 879
Aktsiaoptsoonide reserv	140	137
Muud reservid	2 900	0
Reservid	318	318
Jaotmata kasum	-624	2 043
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-921	-2 667
Omakapital kokku	3 692	1 710
Pikaajalised laenud	4 197	7 970
Pikaajalised eraldised	10	55
Pikaajalised kohustused kokku	4 207	8 025
Lühiajalised laenud	1 251	951
Võlad ja ettemaksed ja muud lühiajalised kohustused	3 708	2 796
Eraldised	186	1 071
Viitvõlad ja tulevaste perioodide tulud	2 104	2 128
Lühiajalised kohustused kokku	7 249	6 946
Kohustused kokku	11 456	14 971
OMAKAPITAL JA KOHUSTUSED KOKKU	15 148	16 681

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

30. Emaettevõtte konsolideerimata rahavoogude aruanne

31.detsembril 2013 lõppenud aasta kohta

	2013	2012
	€000	€000
Äritegevus		
Ärikasum (-kahjum)	-921	-2 667
Korrigeerimised maksueelse kasumi neto rahavooga vastavusse viimiseks:		
Põhivara amortisatsioon	448	384
Finantstulud	1 355	-1841
Finantskulud	-591	454
Käibekapitali korrigeerimised:		
Äritegevusega seotud varade muutus	-1 879	172
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	888	3 307
Rahavood äritegevusest kokku	-700	-191
Materiaalse põhivara soetamine	-14	-58
Immateriaalse põhivara soetamine	-90	-26
Antud laenud	0	-70
Antud laenude tagasimaksed	0	265
Tütarettevõtte soetamine (miinus kontrolli omandamisel saadud raha)	0	-197
Sidusettevõtete soetamine	-53	0
Laekunud intressid	805	36
Sidusettevõtete müük	420	0
Rahavood investeerimistegevusest kokku	1 068	-50
Laenude tagasimaksed	-923	-2 057
Saadud laenud	0	1 870
Makstud intressid	-228	-268
Saadud sihtfinantseering	257	339
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-894	-116
Rahavood kokku	-526	-357
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 374	1 742
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-526	-357
Kahjum valuutakursi muutusest	-8	-11
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	840	1 374

EY 23.05.2014
KN
FOR IDENTIFICATION
PURPOSES ONLY

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

31. Emaettevõtte konsolideerimata omakapitalimuutuste aruanne

31.detsember 2013 lõppenud aasta kohta

	Aktsia- kapital	Üle- kurss	Aktsia- optsioonide reserv	Muud reservid	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Saldo seisuga 31.12.2011	1 879	0	89	0	318	2 043	4 329
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	0	-2 667	-2 667
Töötajate aktsiaoptsiooni programm	0	0	48	0	0	0	48
Saldo seisuga 31.12.2012	1 879	0	137	0	318	-624	1 710
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	0	-921	-921
Töötajate aktsiaoptsiooni programm	0	0	3	0	0	0	3
Muutus muudes reservides	0	0	0	2 900	0	0	2 900
Saldo seisuga 31.12.2013	1 879	0	140	2 900	318	-1 545	3 692

Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31 detsember:

	2013	2012
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	3 692	1 710
Tütarettevõtte bilansiline jääkväärtus emaettevõtte konsolideerimata bilansis (miinus)	-8 146	-8 148
Tütarettevõtte väärtus kapitaliosalusemeetodil (pluss)	1 133	7 777
Kokku	3 321	1 339

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

ARUANDEAASTA KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK

Nortal AS-i juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku katta kahjumi järgmiselt.

Kaetav kahjum kokku seisuga 31.12.2013:	-€872
Eelmiste perioodide jaotamata kasum kahjumi katmiseks:	-€872
Jaotamata kasum seisuga 31.12.2013	-€1 960

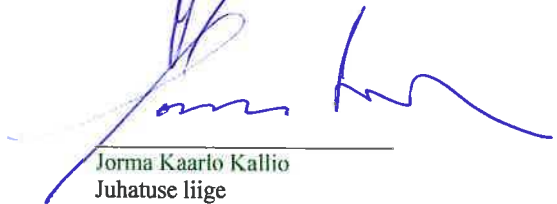

 Priit Alamäe
 Juhatusesimees

 Andre Krall
 Juhatuseliige

 Hanno Hussar
 Juhatuseliige

 Oleg Švaikovski
 Juhatuseliige

 Neringa Karbutienė
 Juhatuseliige

 Jorma Kaarlo Kallio
 Juhatuseliige

Mai 29, 2014

MÜÜGITULU JAOTUS EMTAKI JÄRGI

31. detsembril 2013 lõppenud aasta kohta.

2013. aasta müügitulu jaotub EMTAK-i koodide järgi alljärgnevalt:

	2013
Arendustegevus ja infosüsteemide tugiteenused, EMTAK-i kood 62011	13 680
Riist- ja tarkvara müük, EMTAK-i kood 47411	413
Müügitulu kokku	14 093

JUHATUSE ALLKIRJAD 2013. AASTA ARUANDELE

Kinnitame, et Nortal AS kontserni 2013. aasta konsolideeritud aruandes esitatud teave on õige.

Priit Alamäe
Juhatuse esimees

Andre Krull
Juhatuse liige

Hanno Hussar
Juhatuse liige

Oleg Švaikovski
Juhatuse liige

Neringa Marbutienė
Juhatuse liige

Jorma Kaarlo Kallio
Juhatuse liige

Mai 29, 2014

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Nortal aktsionäridele

Oleme auditeerinud kaasnevat AS Nortal konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2013 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Juhtkonna kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest mida juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Vandeaudiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunde selle kohta, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arv näitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab vandeauditor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS Nortal finantsseisundit seisuga 31. detsember 2013 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Järeldusotsus muude juriidiliste ja regulatiivsete nõuete osas

Meie audit on läbi viidud eesmärgiga avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Finantsinformatsioon AS Nortal kui emaettevõtte kohta on esitatud lisades 28-31, mis on nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega, aga ei ole nõutud osana konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, mis on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Nimetatud finantsinformatsiooni osas on rakendatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise protseduure ja olulisust ning meie arvates on täiendav finantsinformatsioon koostatud kõigis olulistes osades kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ja arvestades konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet tervikuna.

Tallinn, 29. mai 2014

Olesia Abramova
Vandeaudiitori number 561
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Programmeerimine	62011	13680000	97.07%	Jah
Arvutite, arvuti välisseadmete ja tarkvara jaemüük	47411	413000	2.93%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6101990
Faks	+372 6101991
E-posti aadress	info@nortal.com
Veebilehe aadress	www.nortal.com